

Stanisław **A n d r z e j e w s k i**

Czterdzieści dni na pustyni

Stanisław **A n d r z e j e w s k i**

wiersze, fotografie, obrazy, wiersze, fotografie, obrazy, wiersze, fotografie, obrazy, wiersze, fotografie, obrazy

Czterdzieści dni na pustyni

Stanisław Andrzejewski urodził się 3 lutego 1948 roku. Jego prawdziwe życie – jak mówi sam Artysta – rozpoczyna się w roku 1970, kiedy zdaje pomyślnie egzamin na Wydział Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie.

Studiuje malarstwo w pracowni profesora Tadeusza Dominika i tkaninę eksperymentalną w pracowni profesora Wojciecha Sadleya. Dwaj wybitni artyści, giganci sztuki polskiej, wywarli wielki wpływ na twórczość i życie Andrzejewskiego. Jak sam mówi: Żyłem w cieniu dwóch drzew. Tadeusz Dominik – hedonista, który mawia, że obraz ma być wyśpiewany, a nie wydukany. Został więcej niż przyjacielem rodziny, jest ojcem chrzestnym Julii, młodszej córki Zyty i Stanisława Andrzejewskich. Wojciech Sadley – osobowość refleksyjna, głęboko intelektualna, swoją twórczością tworzący awangardę światowej tkaniny przestrzennej. On był motorem intelektualnych i artystycznych poczyznań Stanisława Andrzejewskiego.

Po uzyskaniu w roku 1975 dyplomu z wyróżnieniem Stanisław Andrzejewski zostaje asystentem profesora Wojciecha Sadleya, który jest promotorem i recenzentem wszystkich stopni i tytułów naukowych uzyskanych przez Andrzejewskiego w czasie Jego kariery akademickiej, której zwieńczeniem jest otrzymany w roku 1998 tytuł profesora sztuk plastycznych.

Od roku 1975 Stanisław Andrzejewski jest pedagogiem macierzystej uczelni, obecnie prowadzi Pracownię Sztuki Włókna na Wydziale Malarstwa. W roku 2001 współtworzył Pracownię Tkaniny Artystycznej na Wydziale Konserwacji i Restauracji Dzieł Sztuki, w której realizuje autorski program dla studentów specjalizacji konserwacji tkaniny.

Od roku 2001 prowadzi Magisterską Pracownię Malarstwa w Instytucie Sztuk Pięknych na Wydziale Nauk Społecznych i Sztuki Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Prowadzi tam również seminarium magisterskie.

Był twórcą i organizatorem warsztatów tkackich, które odbywały się w latach 1994 – 1999 dla pedagogów i studentów tych akademii

sztuk pięknych, w których programach znajduje się tkanina artystyczna (ASP w Warszawie, Łodzi, Krakowie, Poznaniu i Gdańsku).

W latach 1990 – 1993 pełnił funkcję prodziekana Wydziału Malarstwa ASP w Warszawie. W roku 1993 został wybrany prorektorem Akademii Sztuk Pięknych, pełnił tę funkcję przez dwie kadencje do roku 1999. W kadencji 2002 – 2005 pełnił funkcję dziekana Wydziału Malarstwa ASP w Warszawie.

W roku 1999 został powołany przez ministra edukacji narodowej do pełnienia funkcji rzecznika Komisji Dyscyplinarnej przy Radzie Głównej Szkolnictwa Wyższego w kadencji 1999 – 2002. Ponownie funkcję tę pełnił w kadencji 2003 – 2005, powołany tym razem przez ministra edukacji narodowej i sportu, oraz w kadencji 2006 – 2008, powołany przez ministra edukacji i nauki.

Praca dydaktyczna i organizacyjna w macierzystej uczelni została wyróżniona w latach 1979, 1984, 1995, 1999, 2003 nagrodą I stopnia Rektora Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie.

W roku 2006 Rektor Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego przyznał Mu udział w Nagrodzie Zespołowej.

W roku 1996 otrzymał „Nagrodę Indywidualną Ministra Kultury i Sztuki za wybitne osiągnięcia artystyczne i dydaktyczne”.

We wrześniu 2004 roku Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej odznaczył prof. Stanisława Andrzejewskiego „Złotym Krzyżem Zasługi”, a w czerwcu 2005 roku Rektor i Senat ASP w uznaniu zasług przyznali Mu „Medal stulecia Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie”.

Swoje doświadczenia artystyczne i dydaktyczne wzbogacił, wizytując akademie sztuk pięknych w Berlinie (1996), Amsterdamie (1999), Paryżu (2000), Kairze (2003), Perugii (2008).

Twórczość Stanisława Andrzejewskiego rozgrywa się na szerokim polu różnych dziedzin sztuki i obejmuje malarstwo, rysunek, rzeźbę ceramiczną i przede wszystkim przestrzenne formy tkackie. Nie zatrzy-

mując się na dłużej przy jednej z nich, wędruje po zróżnicowanych przestrzeniach sztuki, poszukując i w odkrywaniu znajdując satysfakcję tworzenia. Tym się również tłumaczy Jego głęboka potrzeba wędrowania po świecie. Podróże po pustyniach świata stały się największą inspiracją Jego twórczości. Mówi o sobie, że jest nomadą.

Swoje prace prezentował na 18 indywidualnych i 84 zbiorowych wystawach w galeriach i muzeach w Polsce i na świecie. Po dyplomie w warszawskiej ASP prezentował swoje tkaniny przestrzenne na wystawach indywidualnych w Warszawie i w Krakowie w Galerii Sztuki Nowoczesnej w roku 1976; w tym samym roku zadebiutował na świecie wystawą w Nikolai Kirke w Kopenhadze. Wystawa „Nouveaux Criteres” była pokazywana w latach 1977 – 1978 we Francji w Nevers, Reims, Grasse, Cannes. W tym samym roku wziął udział w Międzynarodowych Targach Sztuki w Bazylei, a obrazy pokazał w Galerii Luxembourg w Paryżu. Swoje prace zaprezentował również na wystawie indywidualnej w Galerii Krytyków w Warszawie, a także na Festiwalu Sztuk Pięknych w warszawskiej „Zachęcie”. W następnych latach ważnymi dla Niego wystawami były: wystawa „Polskiej Tkaniny Współczesnej” w Piran w Jugosławii w 1981 roku oraz udział w „4. Międzynarodowym Triennale Tkaniny” w Łodzi. W 1982 r. prace prezentował na „Stoffwechsel” w Kassel. Tkaniny ze zbiorów Centralnego Muzeum Włókiennictwa w Łodzi były prezentowane w Pradze w 1983 r., a w roku 1984 w Madrycie i Lizbonie. W tym samym roku swoje rzeźby tkackie pokazał w Museum Altes Rathaus w Ingelham nad Renem, a także w Essen i w odległej Australii w Sydney. W 1985 r. został zaproszony do udziału w „5. Międzynarodowym Triennale Tkaniny” w Łodzi. Należy nadmienić, że w zbiorach tego najważniejszego w Polsce muzeum, gromadzącego zbiory tkanin dawnych i współczesnych, znajduje się zbiór reprezentacyjnych prac Stanisława Andrzejewskiego. W roku 1986 ważną wystawą było Biennale Miniatury Tkackiej „5 Michaoacan” w Mexico City. W tym samym roku Jego obiekty tkackie były prezentowane na cyklu

wystaw w Kanadzie: Thom Thomson Memorial Gallery and Museum of Fine Art w Owen Sound, Manitoba Museum of Man and Nature w Winnipeg, Galerie d'Art. du Centre Culturel University of Sharbrooke oraz w Owens Gallery Mount Alison University w Sackville. Rok 1987 to między innymi wystawy w Sztokholmie i Landskronie w Szwecji. W roku 1988 pokazał swoje prace w Mexico City i w Hamburgu. W następnym roku Jego tkaniny zostały zaprezentowane na Kubie na wystawie „Polska Tkanina Współczesna” w Hawanie oraz ponownie w Mexico City w Museo Tamayo. W następnych latach wziął udział w wielu wystawach, z których wyróżnia wystawę „Tadeusz Dominik i uczniowie” w Muzeum Archidiecezji w Warszawie w roku 1992 oraz indywidualne wystawy: w Galerii DAP „Rzeźby, obrazy, rysunki, tkaniny” – rok 1996, w Galerii 3A „Krótkie wiersze” – rok 1998, w Galerii ABK „Droga do ciszy” – rok 2001, w Galerii Sztuki Współczesnej Oranżeria w Jabłonninie wystawę malarstwa zatytułowaną „Pustynia” – rok 2006 i w tym samym roku w Olsztynie w Galerii Rynek „Geometria pustyni”. Ważnym wydarzeniem w życiu zawodowym i artystycznym Stanisława Andrzejewskiego były obchody 100-lecia Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie w 2004 roku. Opublikował z tej okazji teksty: „Wolność kieruje impulsem tworzenia”, katalog „Profesorowie”; „Artysta jest człowiekiem, który się nie lęka”, katalog „Postawy I”; „Czym jest sztuka? Czym jest malarstwo?”; katalog „Postawy II”. Powyższe katalogi wydało Centrum Sztuki Studio. Z tej również okazji swoje obrazy zaprezentował na wystawie „Profesorowie” w Centrum Sztuki Studio, a obiekt tkacki na wystawie „Powinność i bunt” w Narodowej Galerii Sztuki „Zachęta” w Warszawie. W czerwcu 2008 roku pokazał swoje prace na wystawie „Segni nell' Arte” w Centro Espositivo Rocca Paolina w Perugii we Włoszech.

W ostatnich latach realizuje projekt zatytułowany „Geometria pustyni”, wędrując, tworząc i prezentując prace w krainach pustynnych Azji i Afryki.

Natalia Andrzejewska

Pustynia – wielka klepsydra odmierzająca czas Ziemi. Świat bez chaosu, gdzie powstanie zredukowane jest do przyczyny wiatru.

Pustynia – gigantyczny młyn obracający wszelki byt w piach, gdzie w przejmujący sposób doznałem poczucia dramatyzmu losów Ziemi i przemijania czasu, kiedy setki kilometrów od brzegu morza, na wysokim na kilometr płaskowyżu podniosłem skamieniałą muszlę – „... oto stąпам po dnie prastarego oceanu”.

Pustynia – w tym pustkowiu metafizyka jest w zasięgu doświadczenia. Tam odbywa się harmonia proporcji między Niebem i Ziemią; obydwie te sfery pozostają równe wobec siebie. To tam realizuję swoją trudno wytłumaczalną pierwotną tęsknotę za wolnością wielkiej przestrzeni.

Pustynia – miejsce katharsis. Ascetyczna, sugestywna przestrzeń poruszająca naszą wyobraźnię; to na pustynię udawali się wielcy prorocy, by medytować, walczyć z demonami i doznawać objawień.

Pustynia – potępione miejsce, gdzie spotkałem szczęśliwych ludzi. Będę zawsze pamiętał berberyjskie kobiety w czerwonych szatach z magicznym zaklęciem wytatuowanym wokół ust, życzliwie częstujące herbatą, Beduina na wiosce, w której deszcz spadł ostatni raz osiem lat wcześniej, skrapiającego nasze głowy na powitanie różaną wodą, Tuaregów, błękitnych władców Sahary, których nazwa znaczy: „pozostawieni przez Boga”...

Wędruję.

Stanisław Andrzejewski

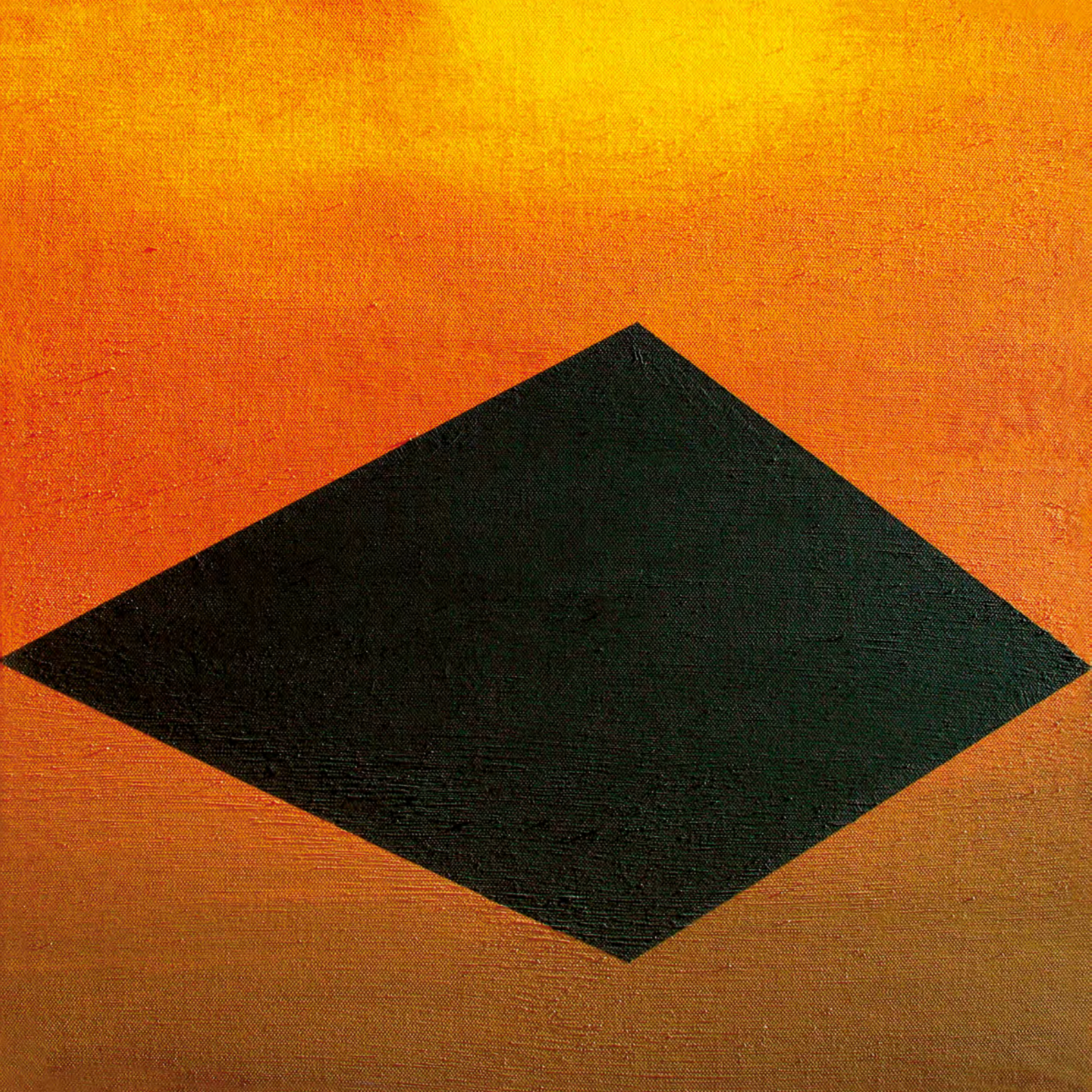
Poezja
i malarstwo,
słowa
i barwy
są braćmi (...)

rozstawiłem
namiot
na środku pustyni

odliczyłem
czterdzieści nocy i dni

piach nasyciłem grzeszną wilgocią

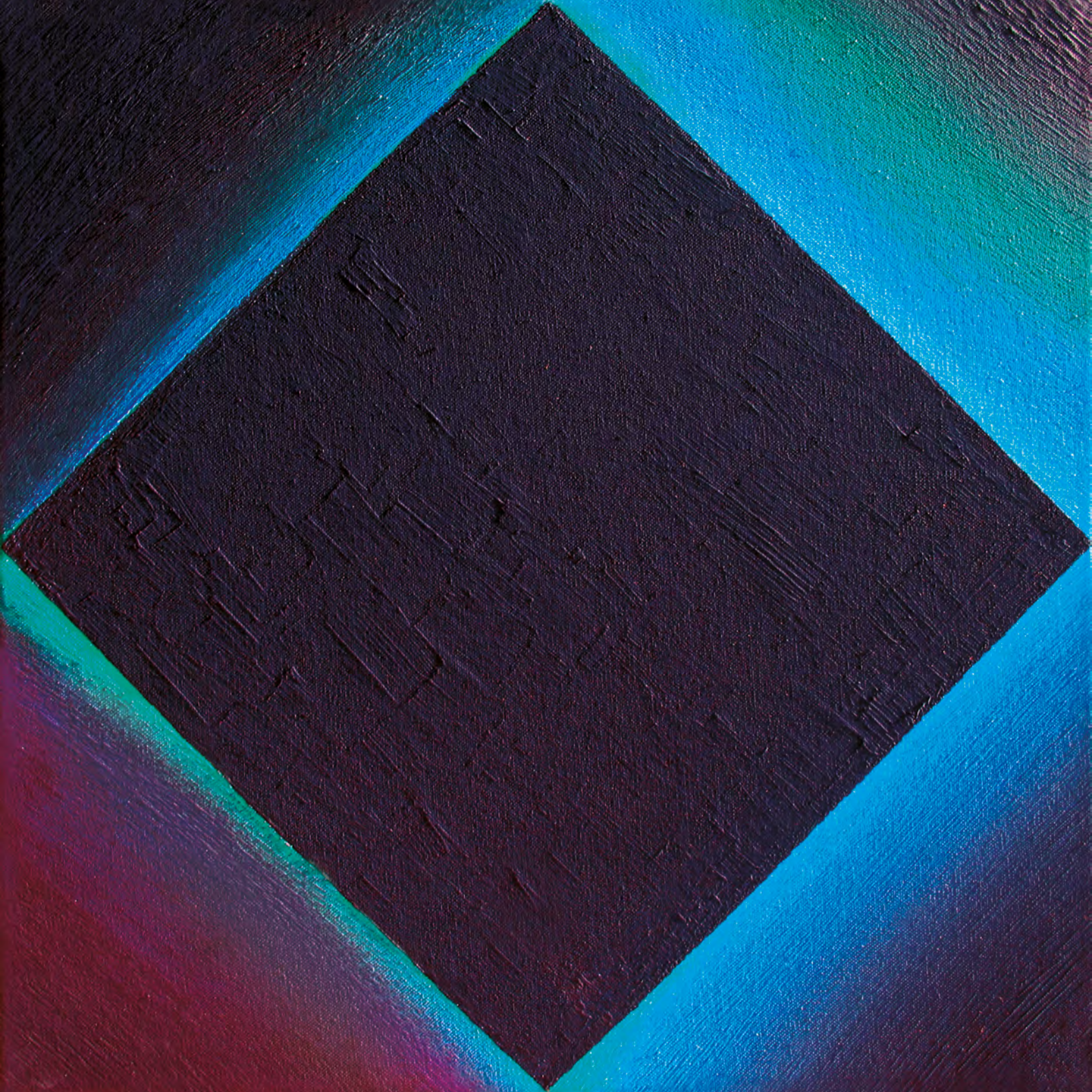
nie wyrośnie
nic

na drodze do Emaus
spotkałem
Człowieka

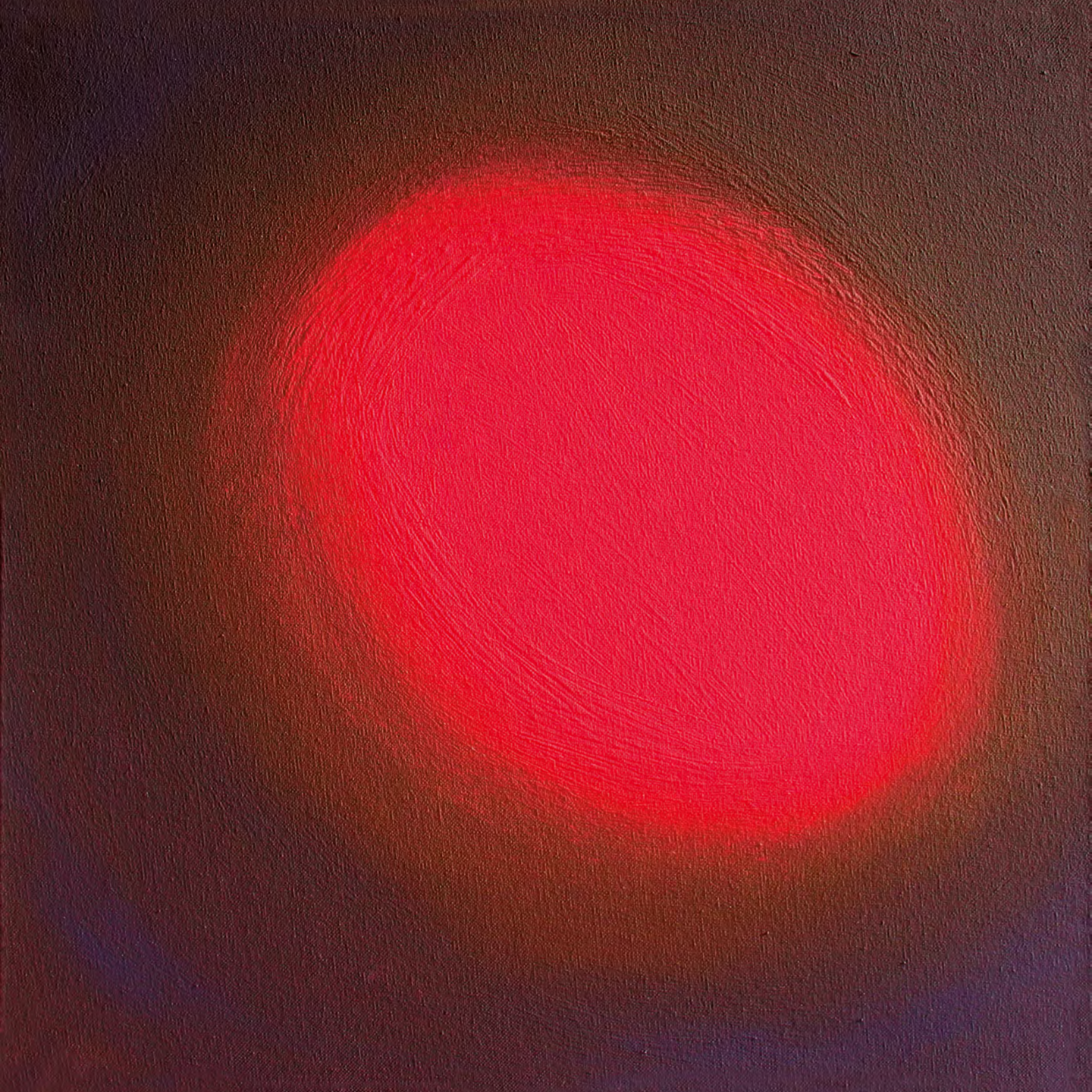
a słowo ziarnkiem piasku się stało...

oślepiłem od malowania
wpatruję się w pustynię
niewidomy ptak

piąta kwadra księżyca

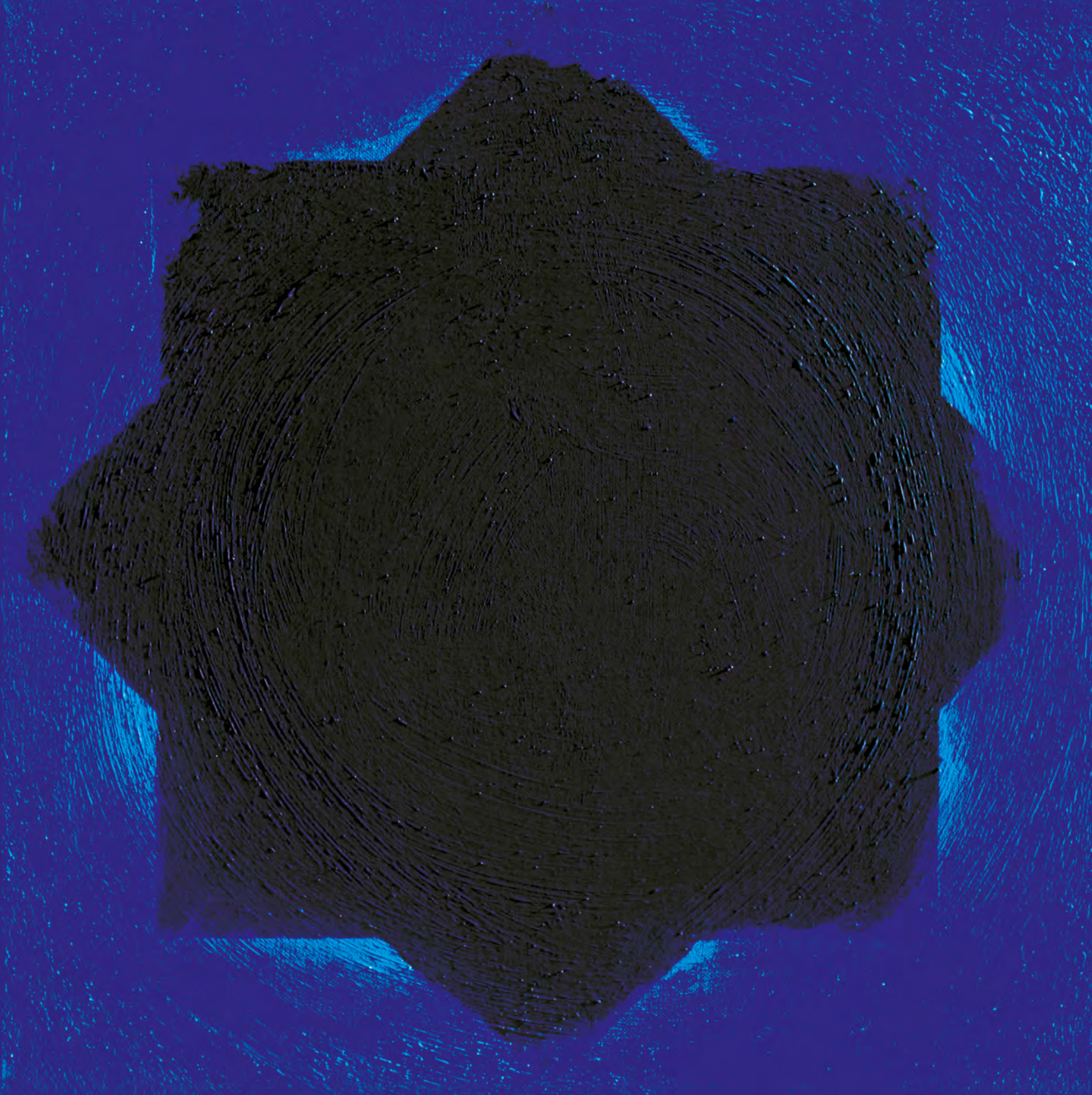

bez początku
bez końca
sen na jawie

trzecia rzeczywistość

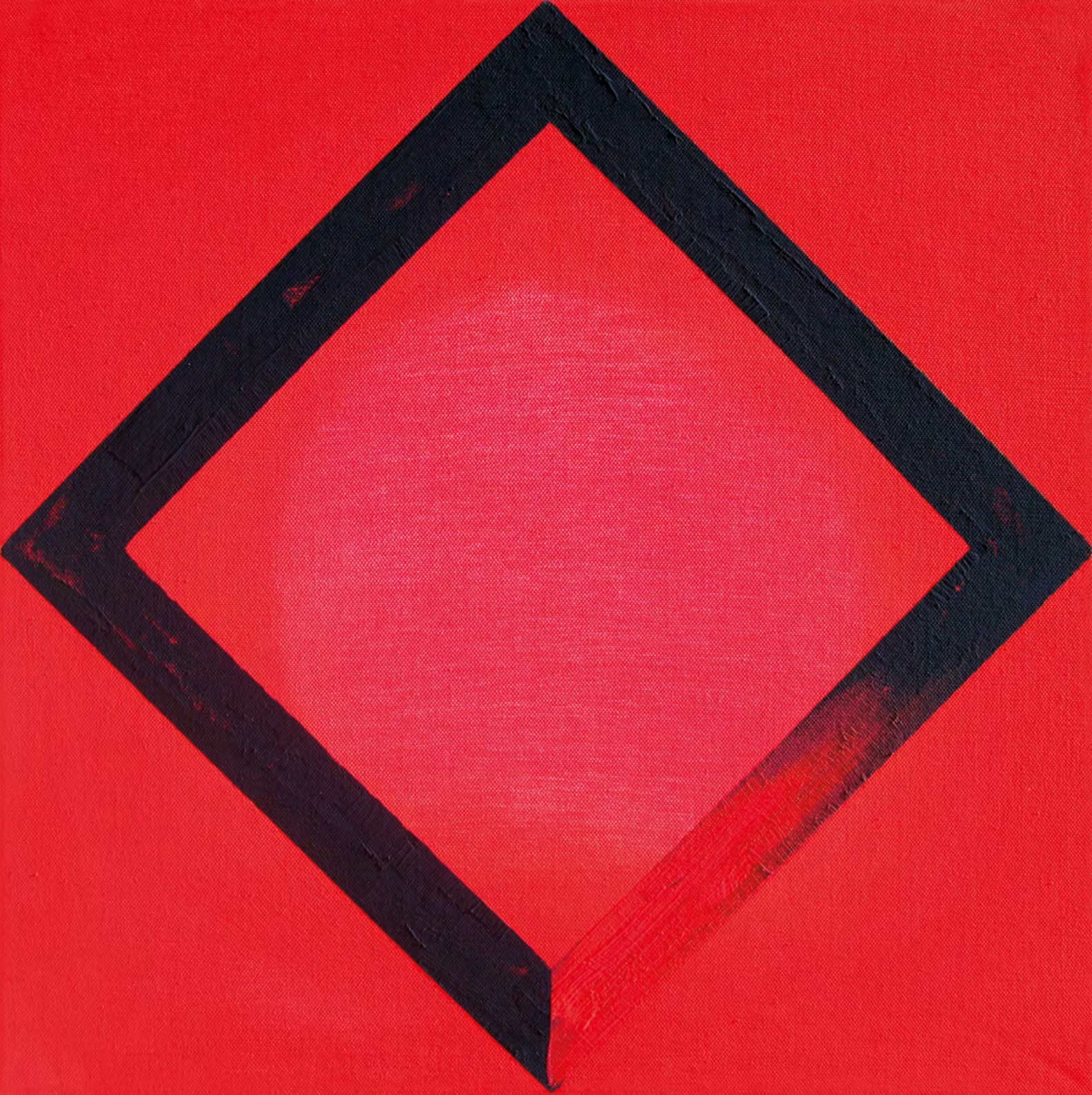

zasypałem piaskiem
słowa
zakopałem myśli
suchą trawą
pokryłem wspomnienia

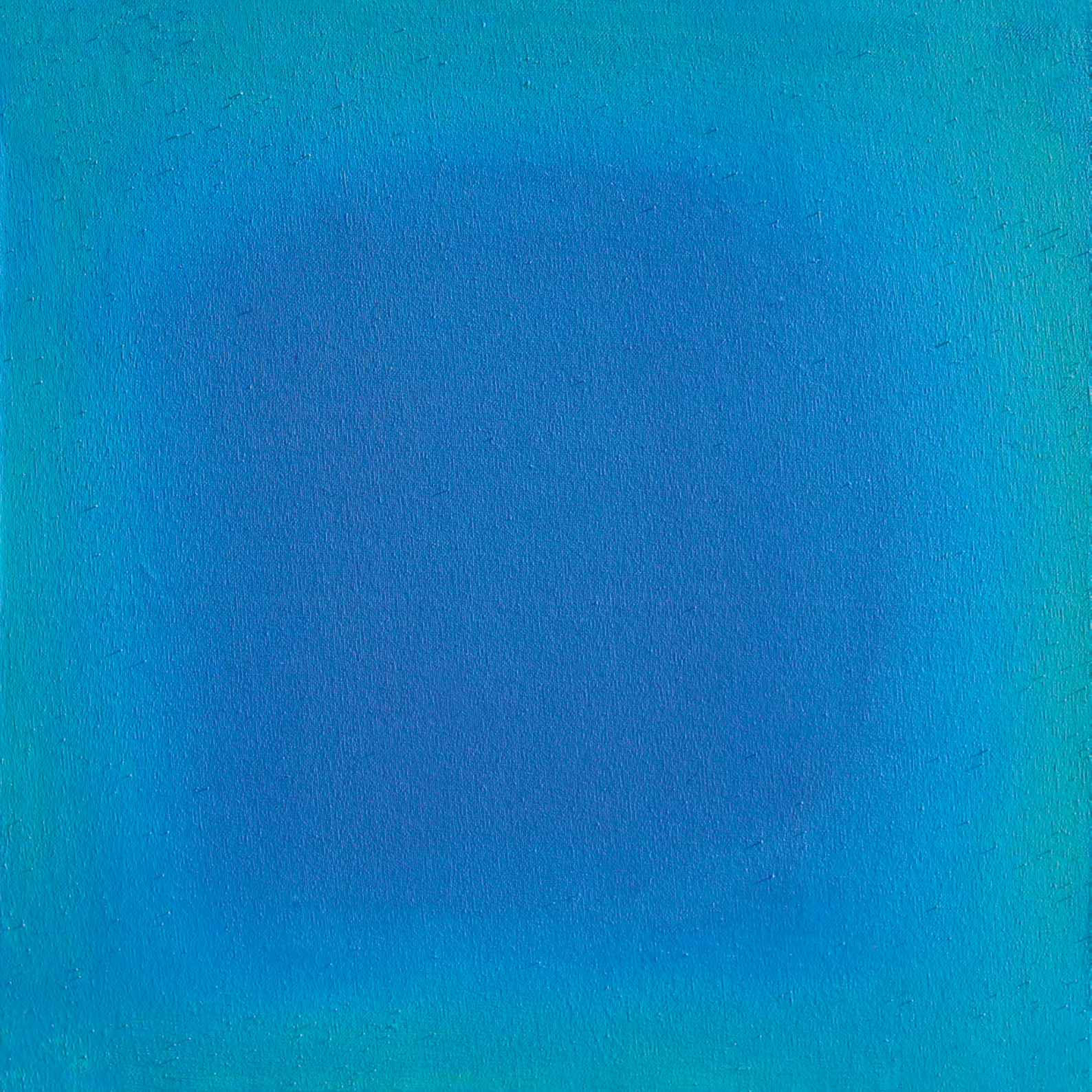
powędrowałem dalej

pustynia kłamię
że nie zna
smaku wody

kiedyś była dnem morza

noc
pełna jasności
dzień
ciemny od wstydu

przyszpilę Twój cień
jak motyla
umyka

sprzedawca cytrynowego zapachu

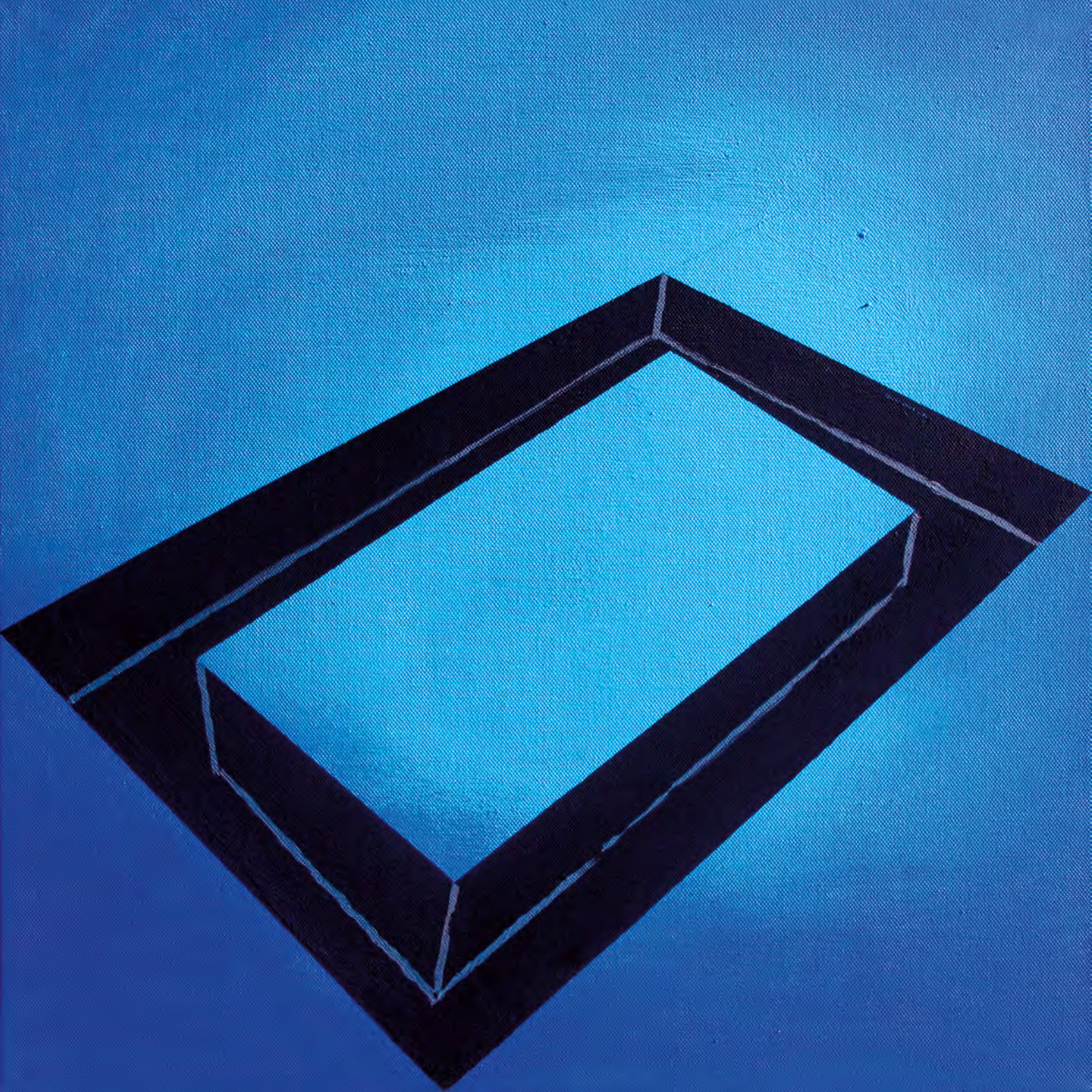
Marrakesz

po cembrowinie studni
pełźnie ślimak
w głębi zatopione chmury
czas

gdy Bóg jest wszystkim
to czym jestem ja ?

w poprzednim życiu
byłem ziarnkiem piasku
teraz jestem pustynią
w następnym
chmurą dymu będę leczył rany
spotkałem w Fezie szczęśliwego człowieka

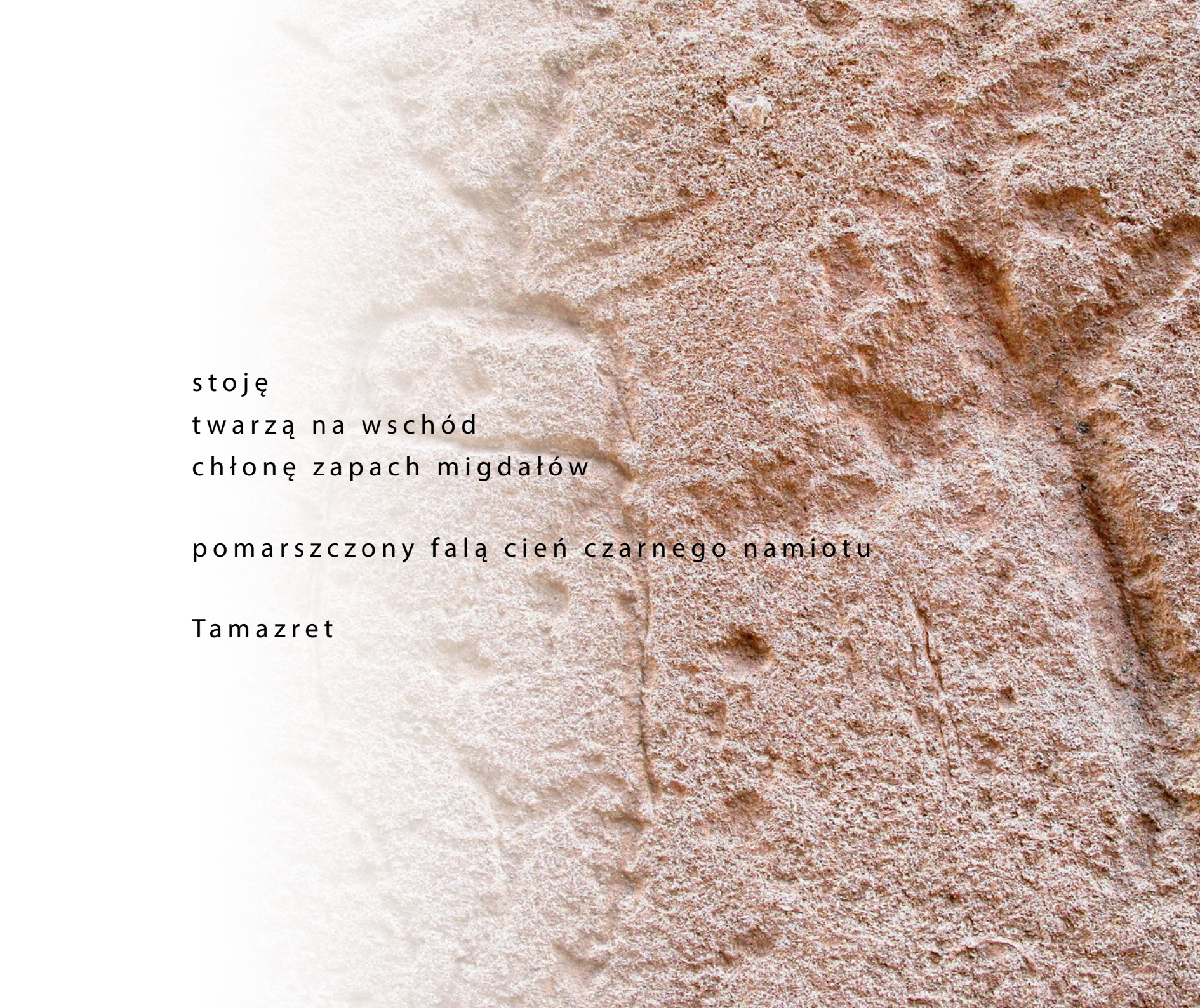

Jesteś
chmurą deszczową
a ja pustynią

czekam na wiatr od wschodu

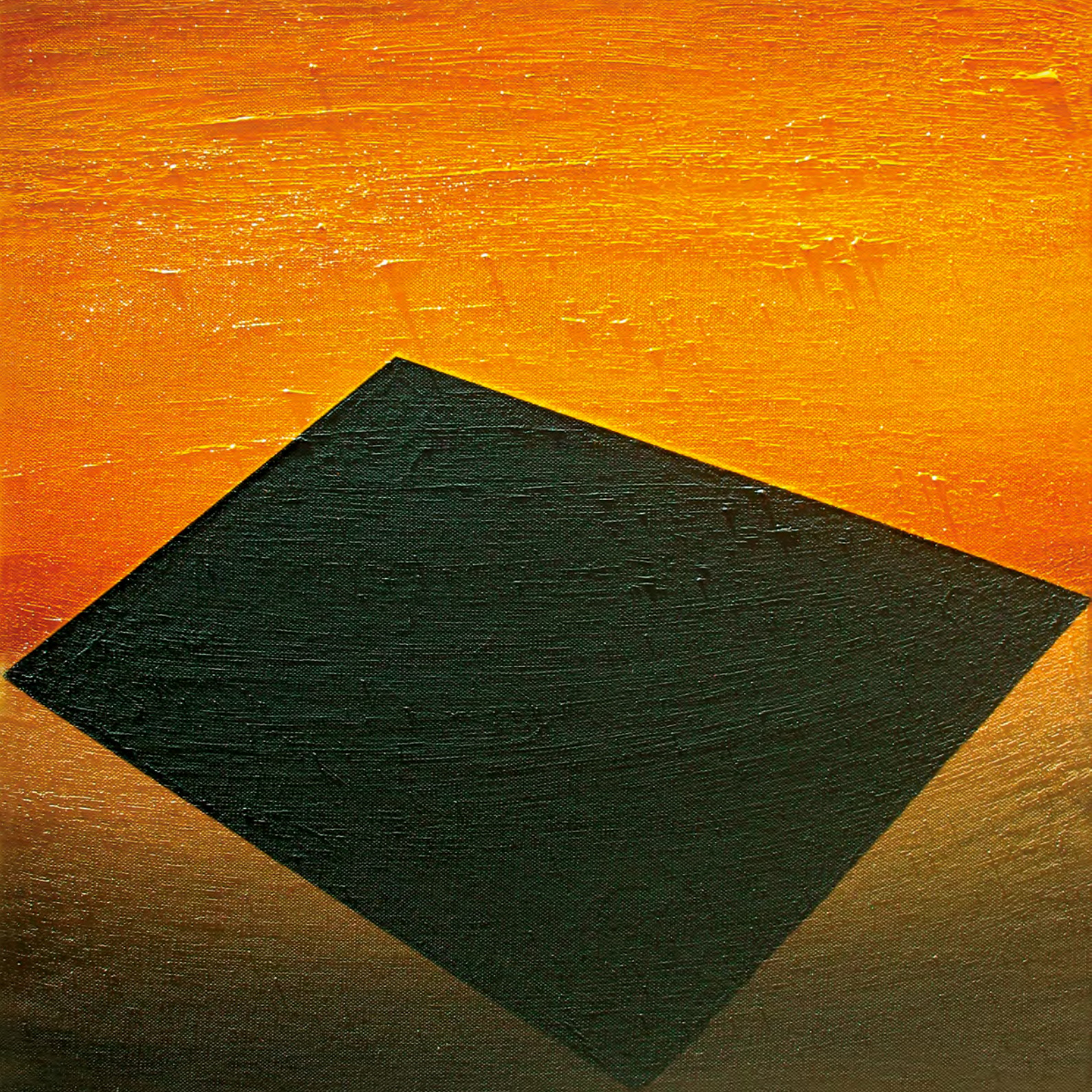

stoję
twarzą na wschód
chłonę zapach migdałów

pomarszczony falą cień czarnego namiotu

Tamazret

wołanie muezina
w kropłach mgły
opadło na pióra
białych czapli

kobiety
pochylone nad fontanną
Czarnego Węgorza

puste naczynia
rozpacz bezdziетnych ptaków

Szellah

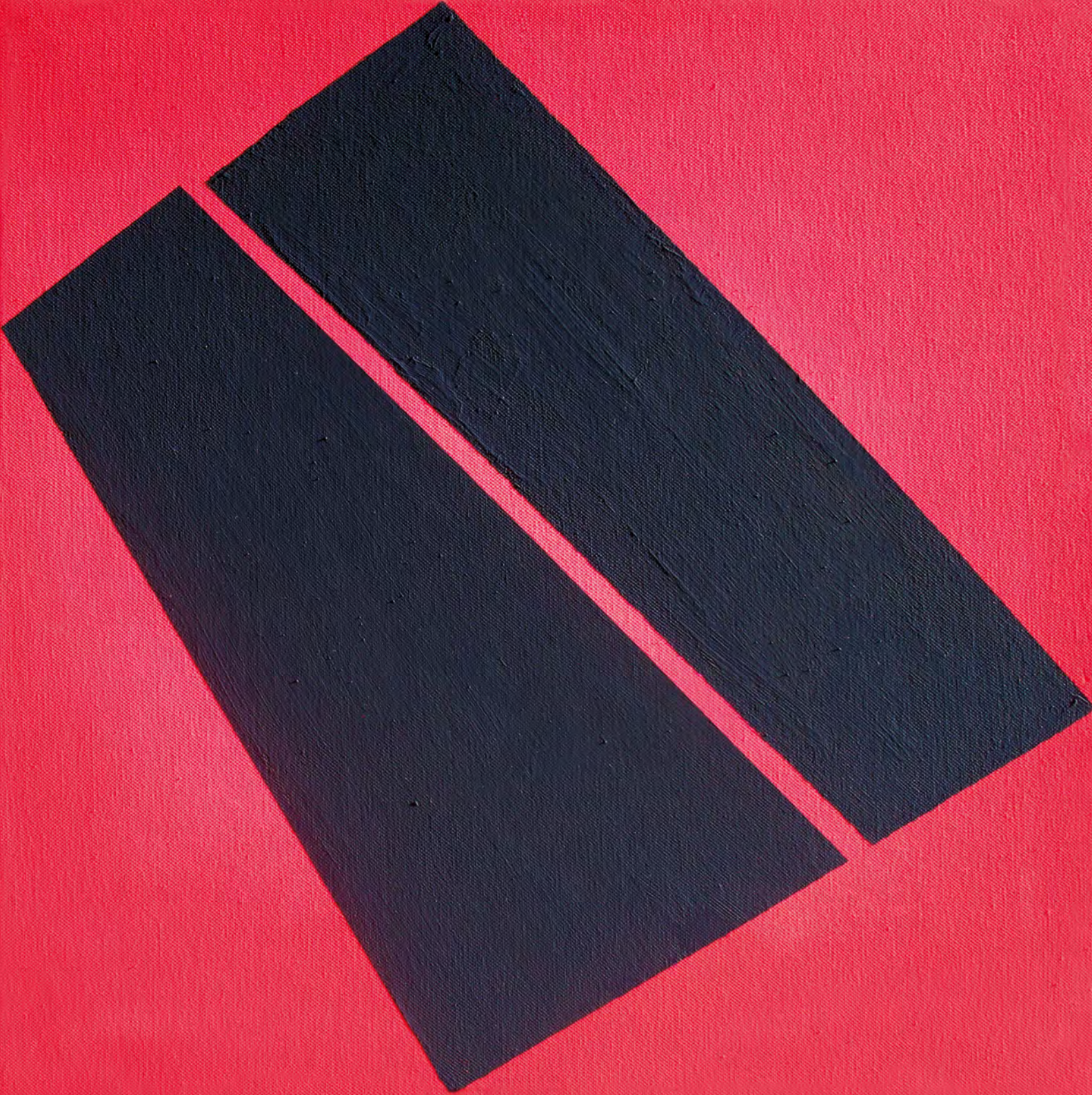

jak mam się przedstawić
skoro nie wiem kim jestem
z przesypywania piasku między palcami
nie wywiodę swego pochodzenia

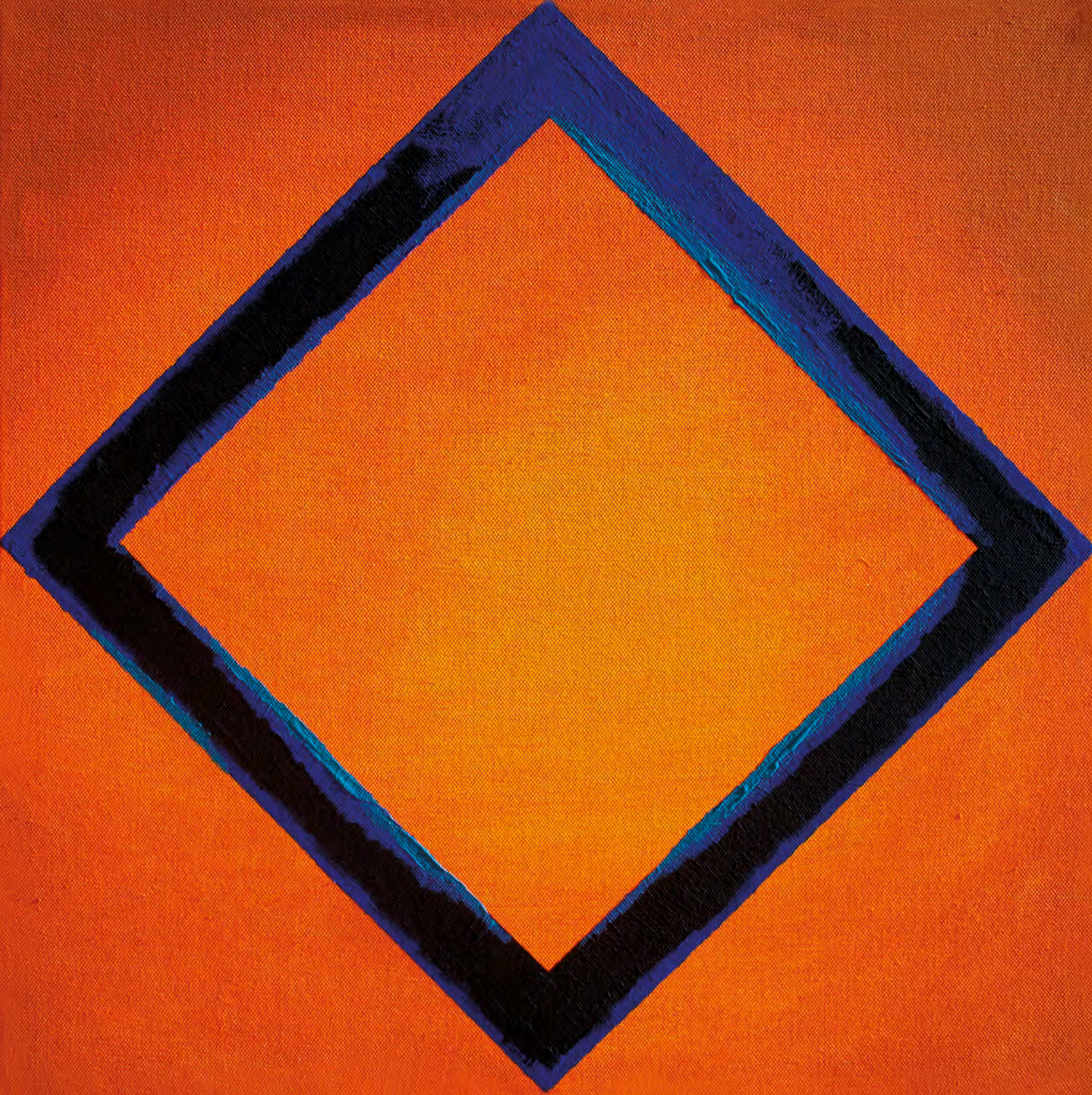
bezimienny nomada

porzucona wyspa
łóżko w pustym pokoju
czarny namiot

samotność pustyni

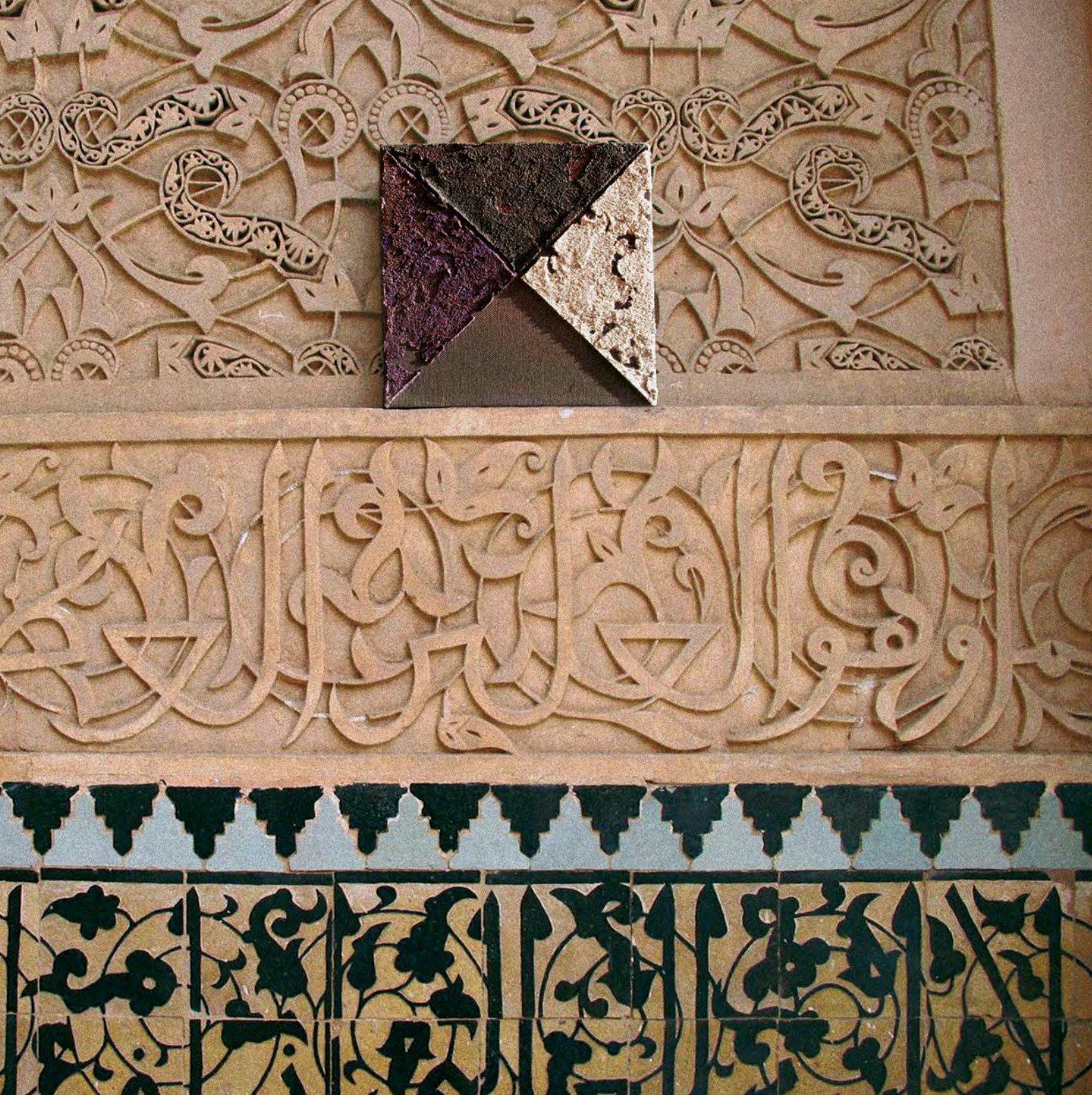

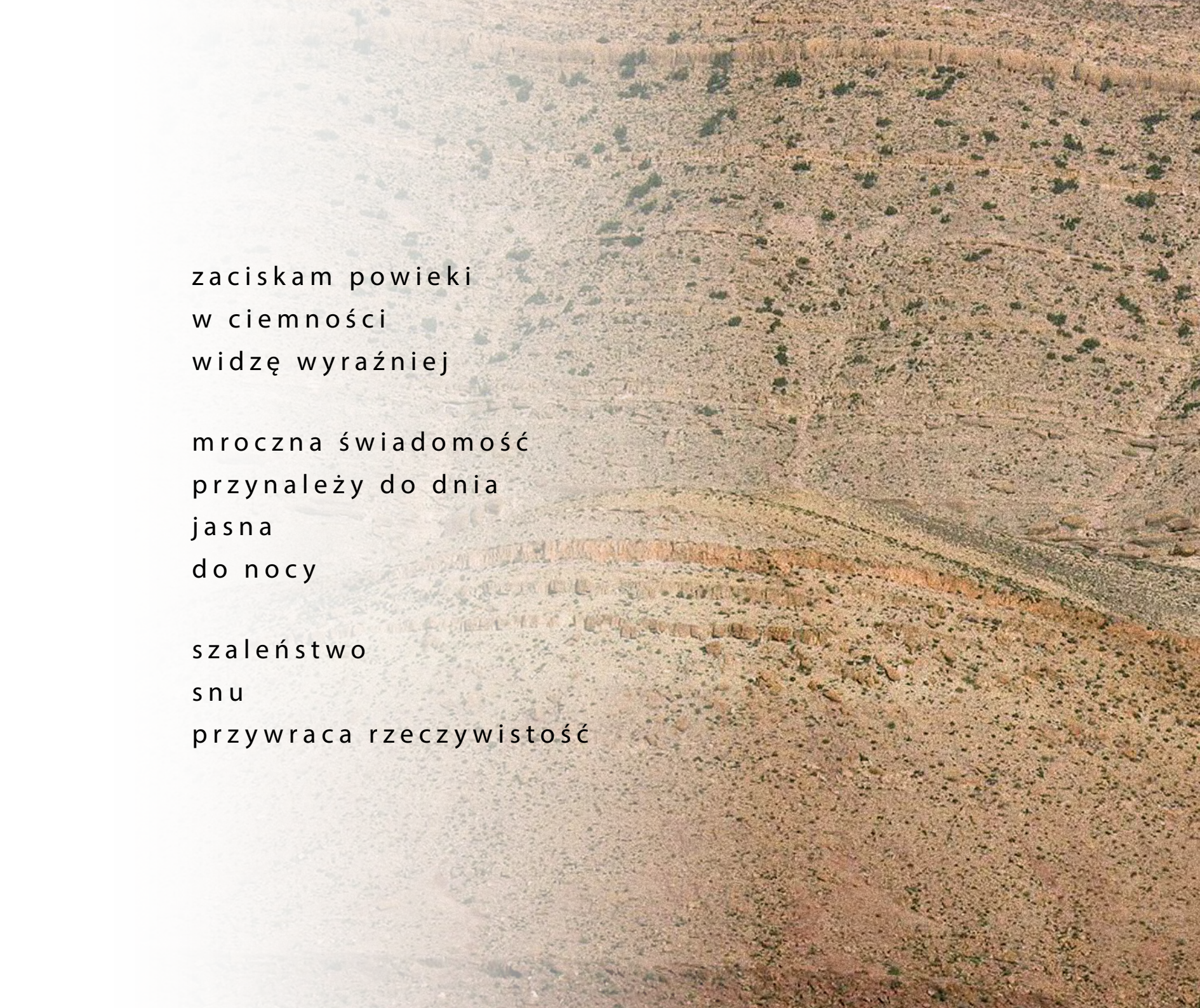

na moje pole
spadają
nasiona niebieskie

a ja wędruję
nie uprawiam roli

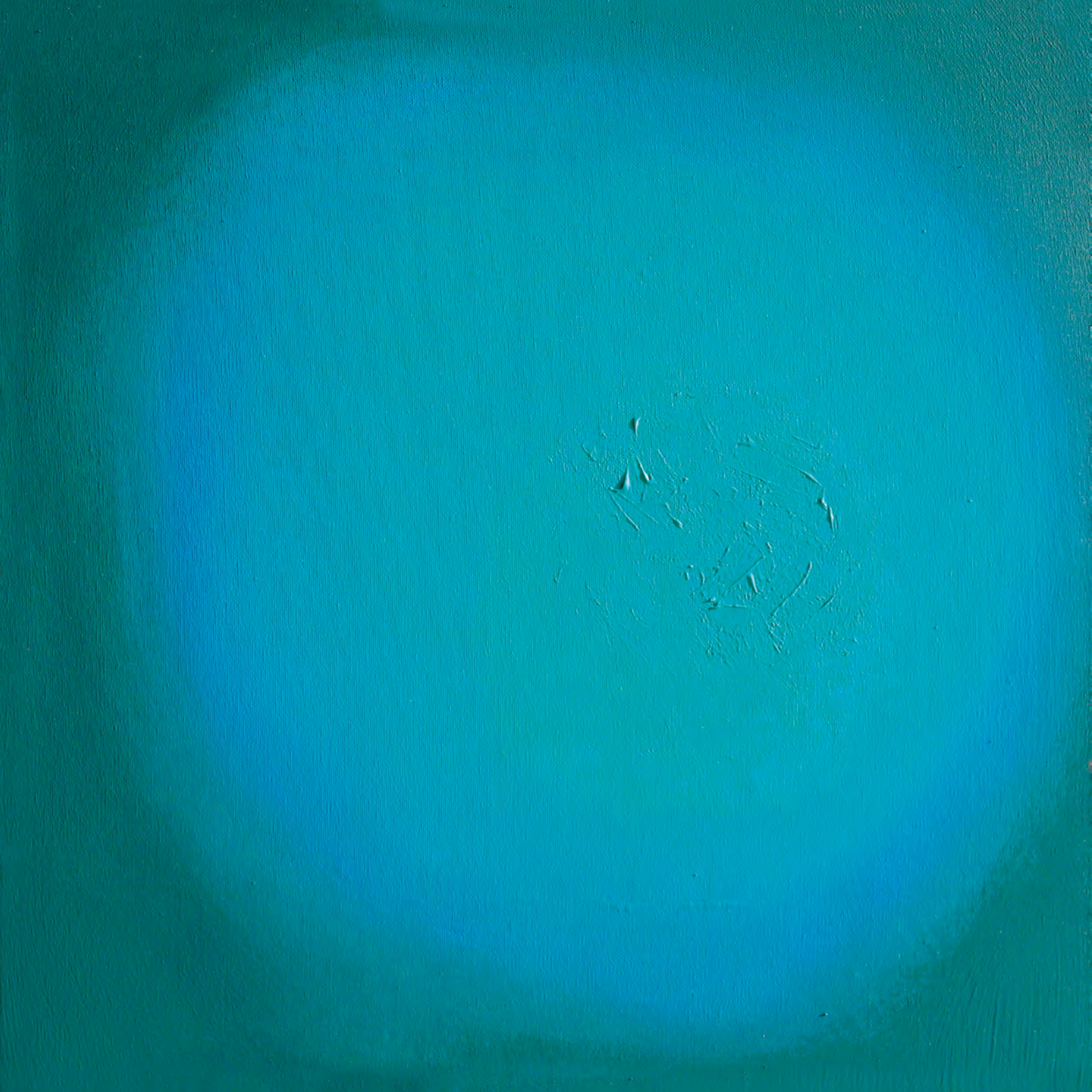

An aerial photograph of a desert landscape. A winding road, possibly a dirt or gravel path, cuts through the terrain. The ground is covered in sparse, low-lying vegetation and patches of bare earth. The overall color palette is dominated by earthy tones like tan, brown, and muted green. The lighting suggests a bright, sunny day, casting soft shadows.

zaciskam powieki
w ciemności
widzę wyraźniej

mroczna świadomość
przynależy do dnia
jasna
do nocy

szaleństwo
snu
przywraca rzeczywistość

Rzuciłem kamień
Kształt
Odcisnął się w powietrzu

Złe słowo

roztargniony ptak
zgubił swój cień

popłynął po wodzie
coraz ciemniejszej
coraz jaśniejszy

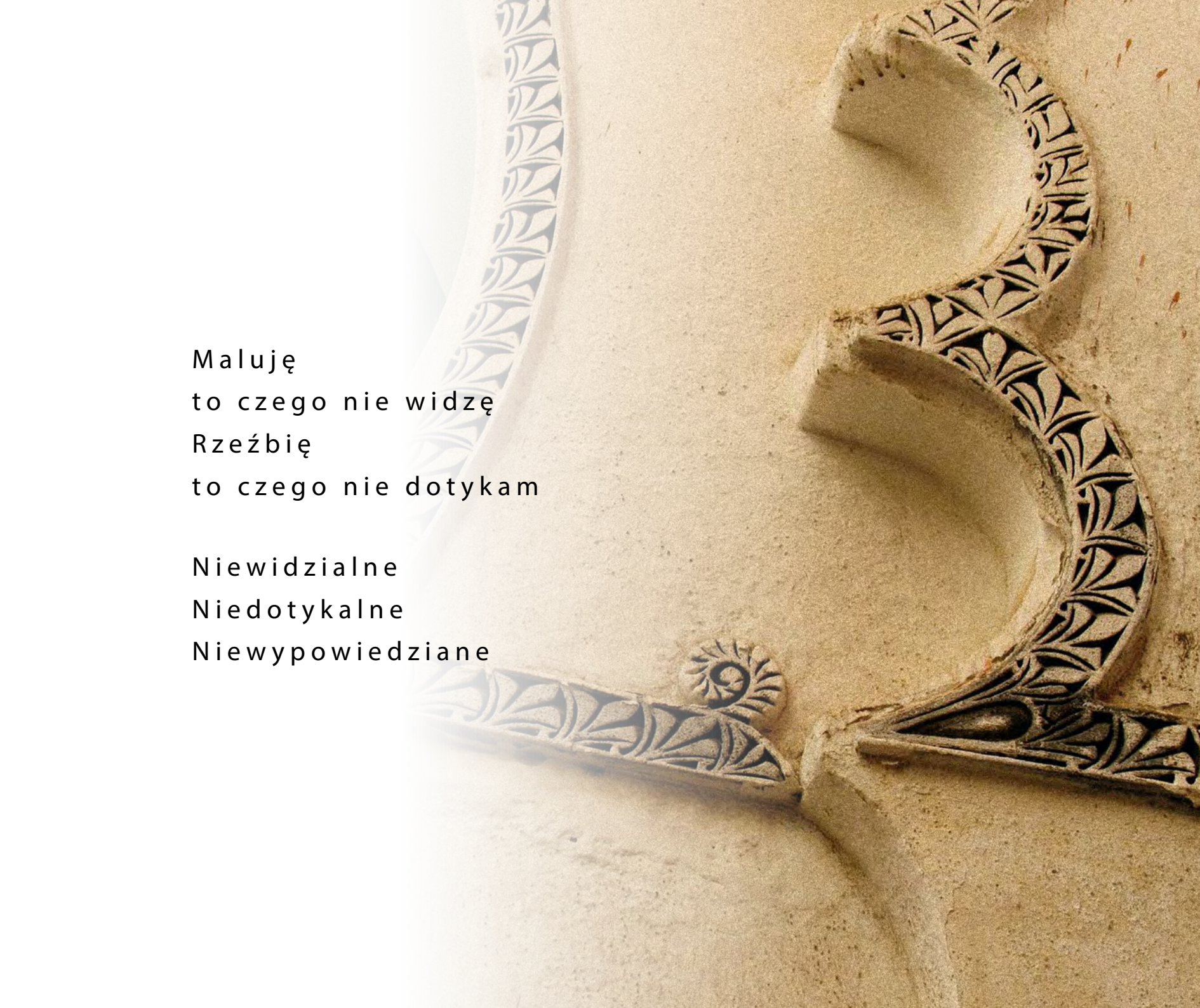

wiatr
nigdy nie powróci
do formy kamienia
choć zapamiętał jego kształt

Czarny Kwadrat Malewicza

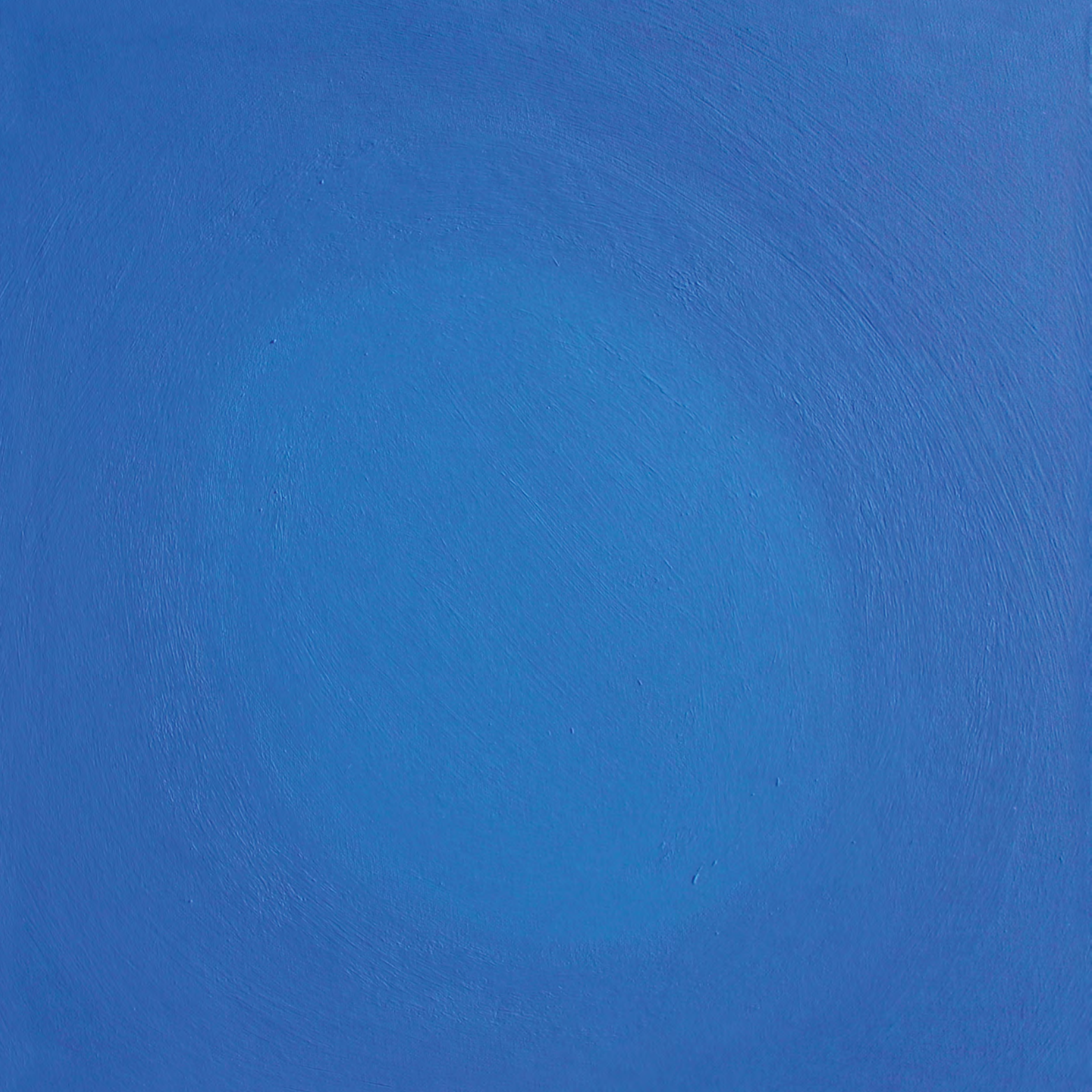
Maluję
to czego nie widzę
Rzeźbię
to czego nie dotykam

Niewidzialne
Niedotykalne
Niewypowiedziane

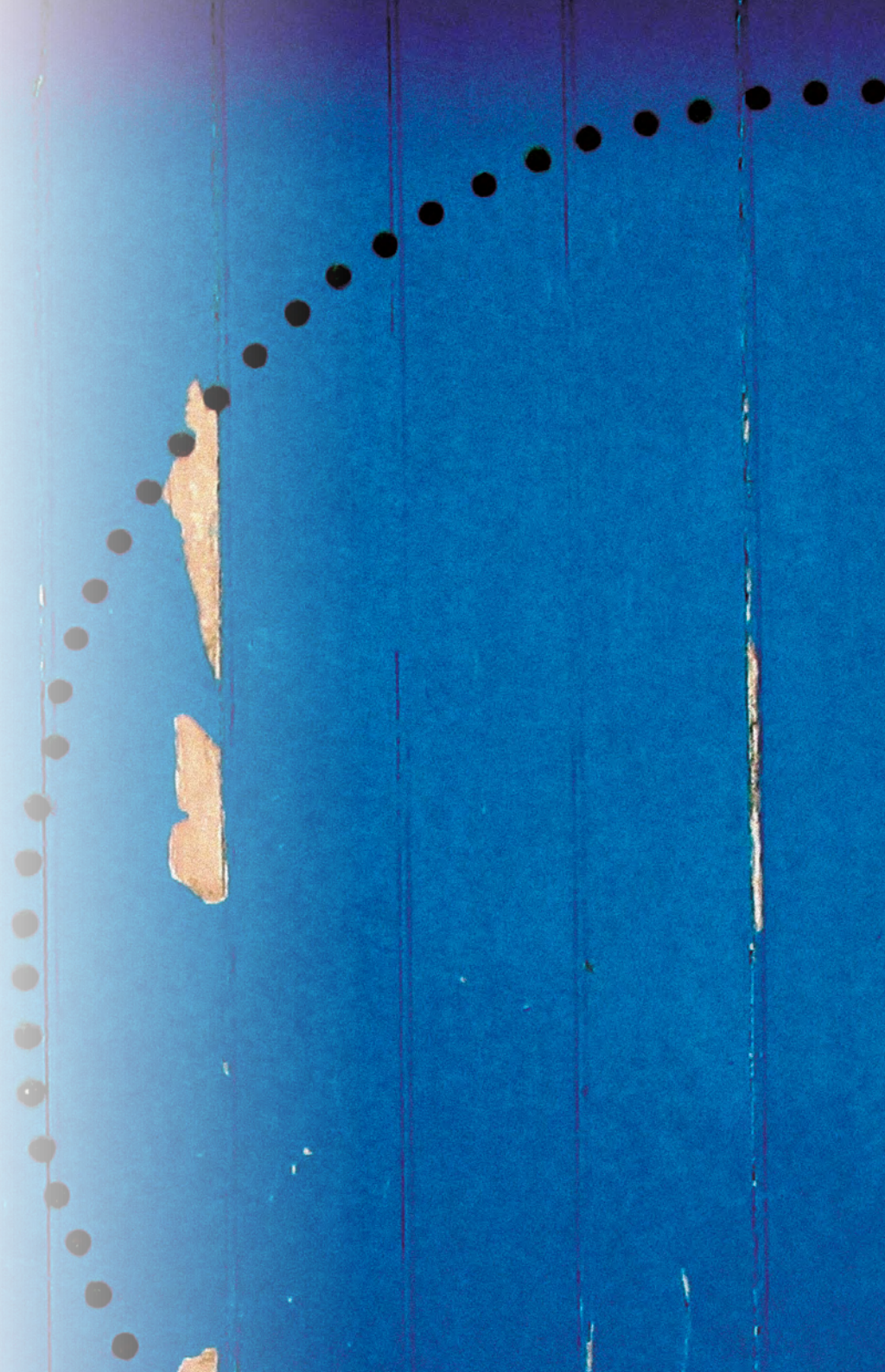
znużony
nocnym oczekiwaniem
legł
po wschodniej stronie wydmy
świt

w moim świecie
wschody
a w Twoim
zachody słońca

czarne światło nocy
zaciera różnice

woda bez wilgoci
światło wypełnione mrokiem

znam tajemnicę chmur

kamień
zamieni się w wiatr
wiatr
nie zamieni się w kamień

narysowałem

Okrąg

na piasku

wyznaczyłem

Kwadrat

na wodzie

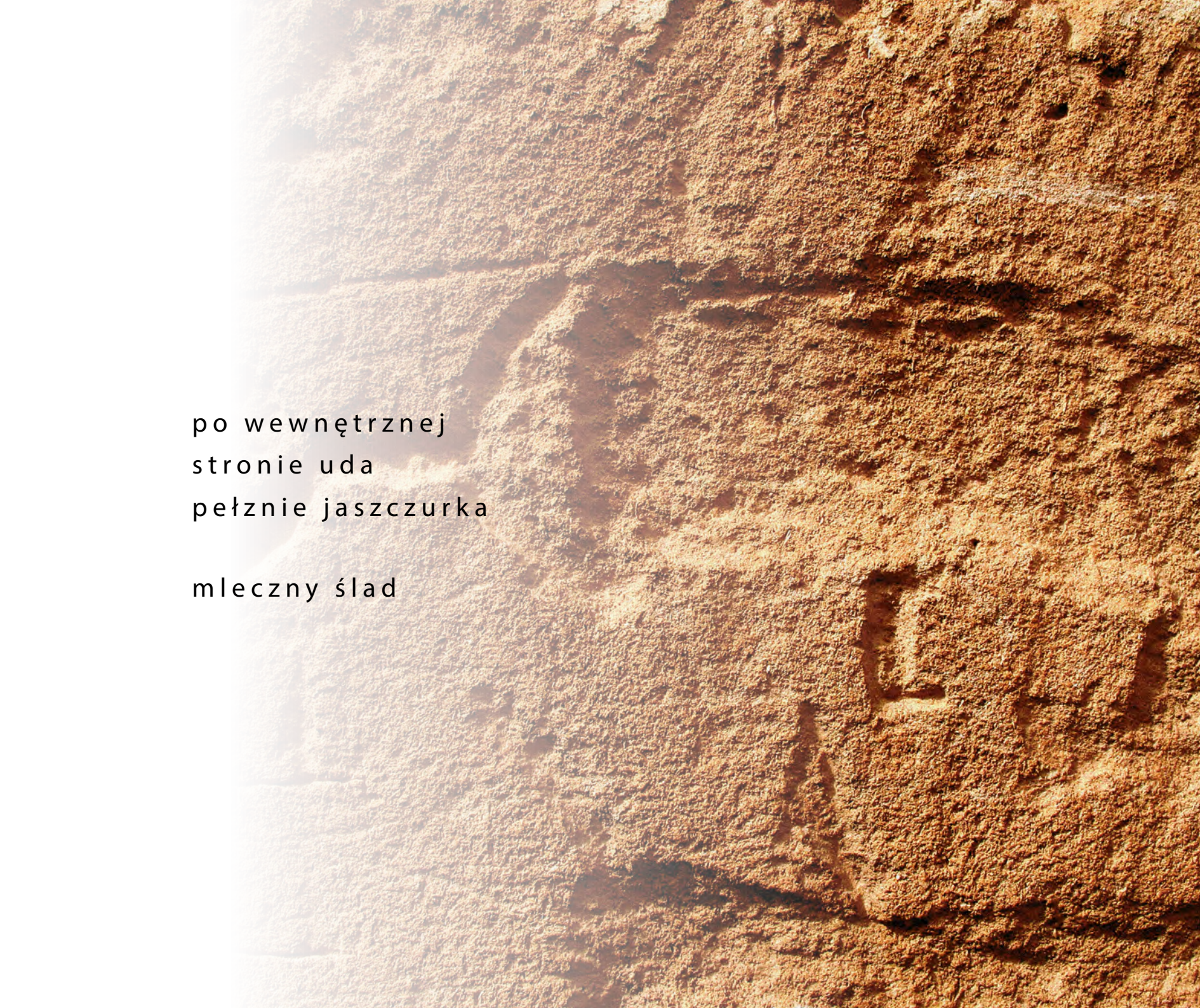
Trójkąt

drogi prowadzi do punktu wyjścia

ogarnąłem ramionami miłość

i poszedłem

po wewnętrznej
stronie uda
pełźnie jaszczurka

mleczny ślad

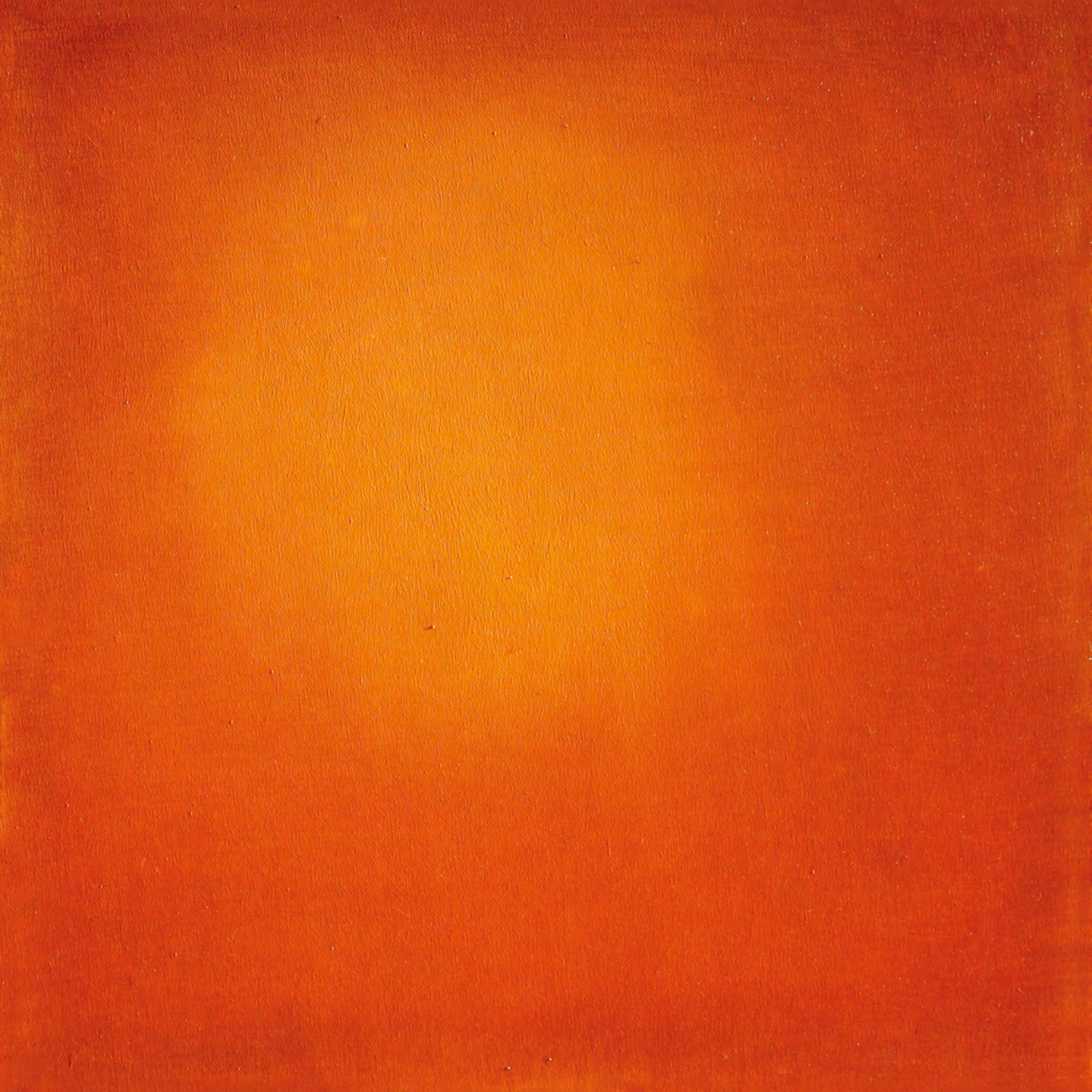

chciałem cię objąć
i powiedzieć
kocham
odłożyłem
do jutra

nie nastąpiło

tak rzadko
dotykałem
nie miałem
grzesznych myśli

stracony czas

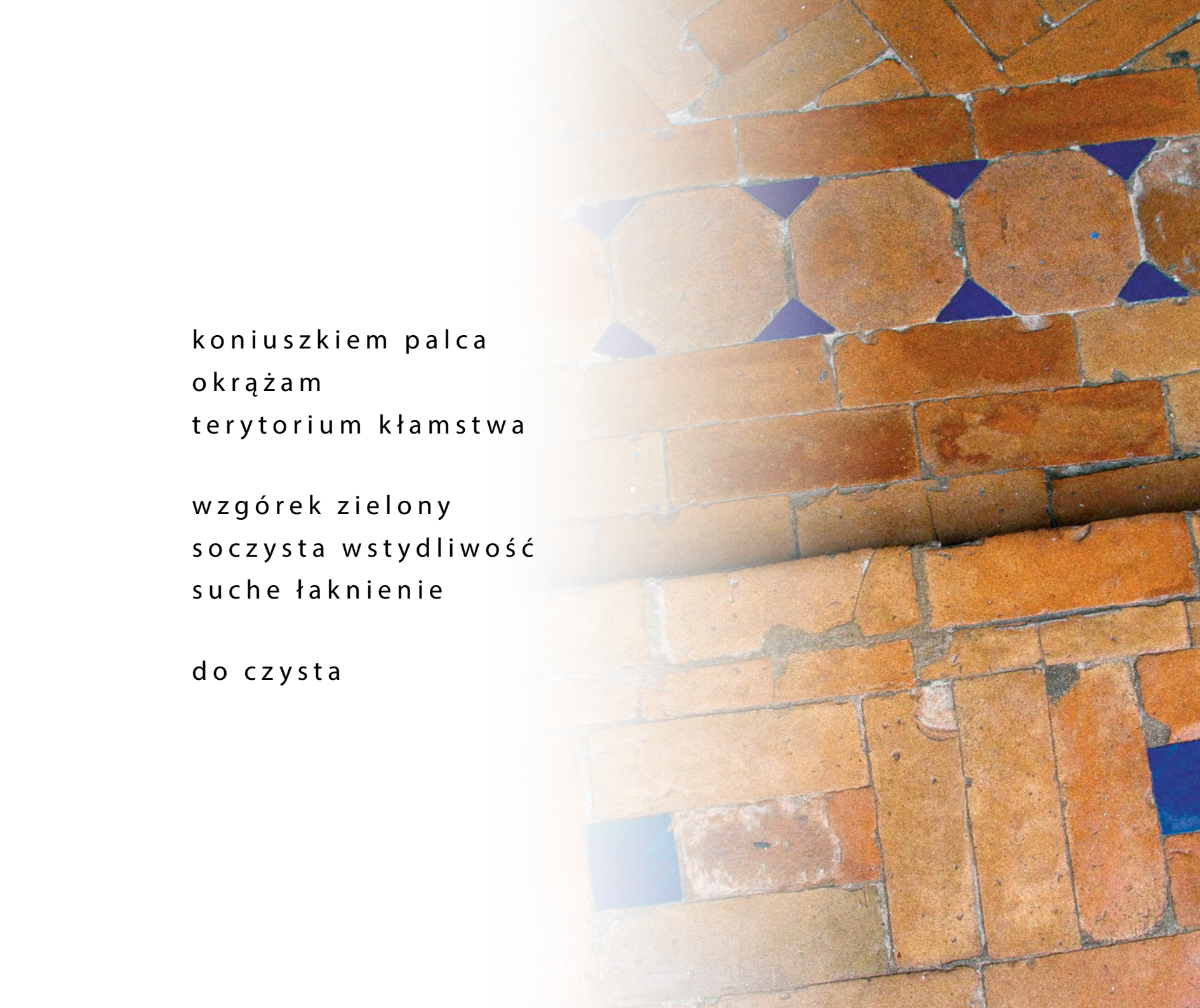

nagle noc
przestała oddychać
puste niebo
w samotnym pokoju
ciemność
z cienkim papierosem
w ustach

bezludna wyspa

koniuszkiem palca
okrążam
terytorium kłamstwa

wzgórek zielony
soczysta wstydlivość
suche łaknienie

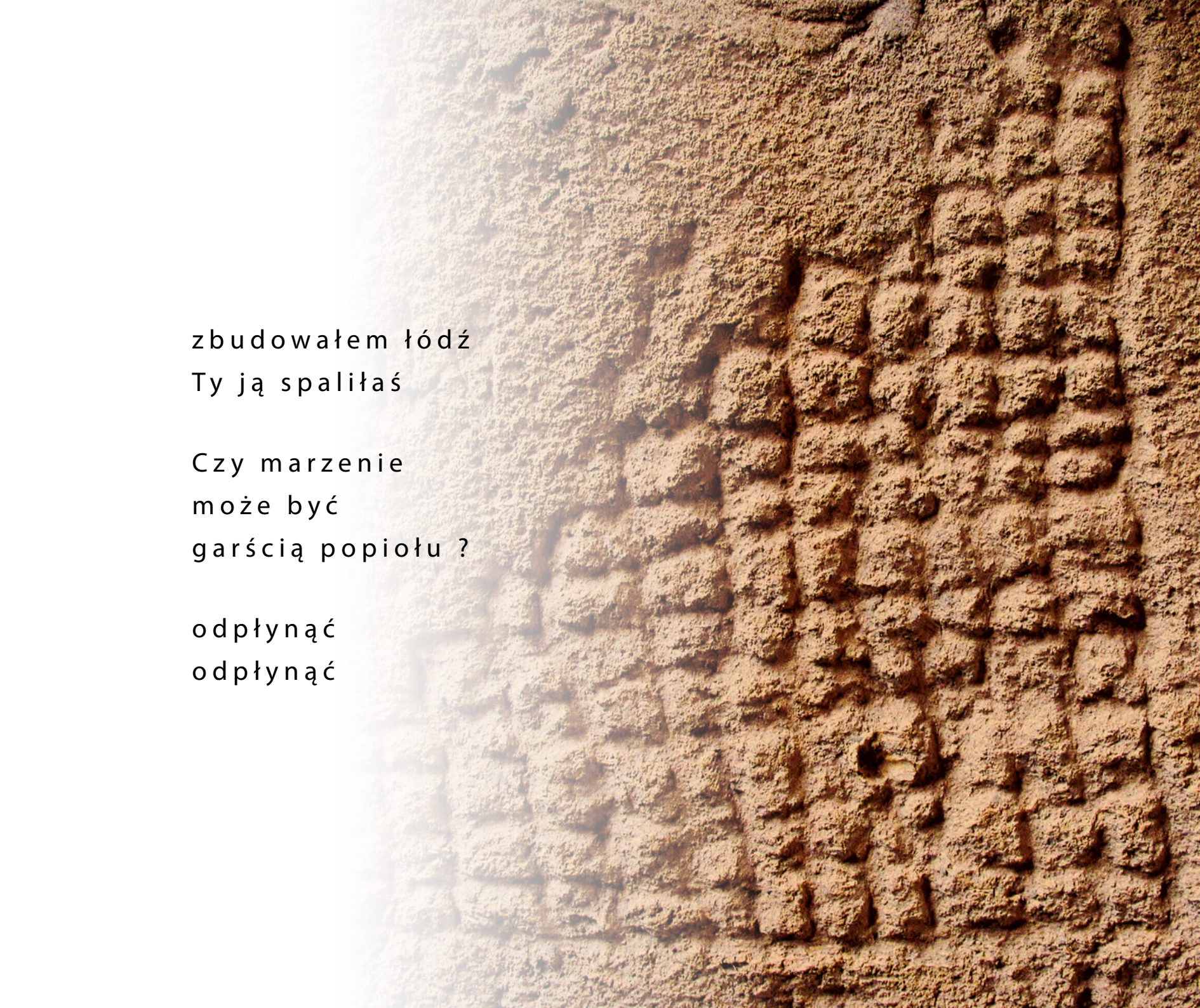
do czysta

waga słów
równa się wadze piór
wiersze niemego ptaka

zbudowałem łódź
Ty ją spaliłaś

Czy marzenie
może być
garścią popiołu ?

odpłynąć
odpłynąć

za drzwiami
został gniew
niech moknie

Twoje ciało
jest suchym podwórkiem

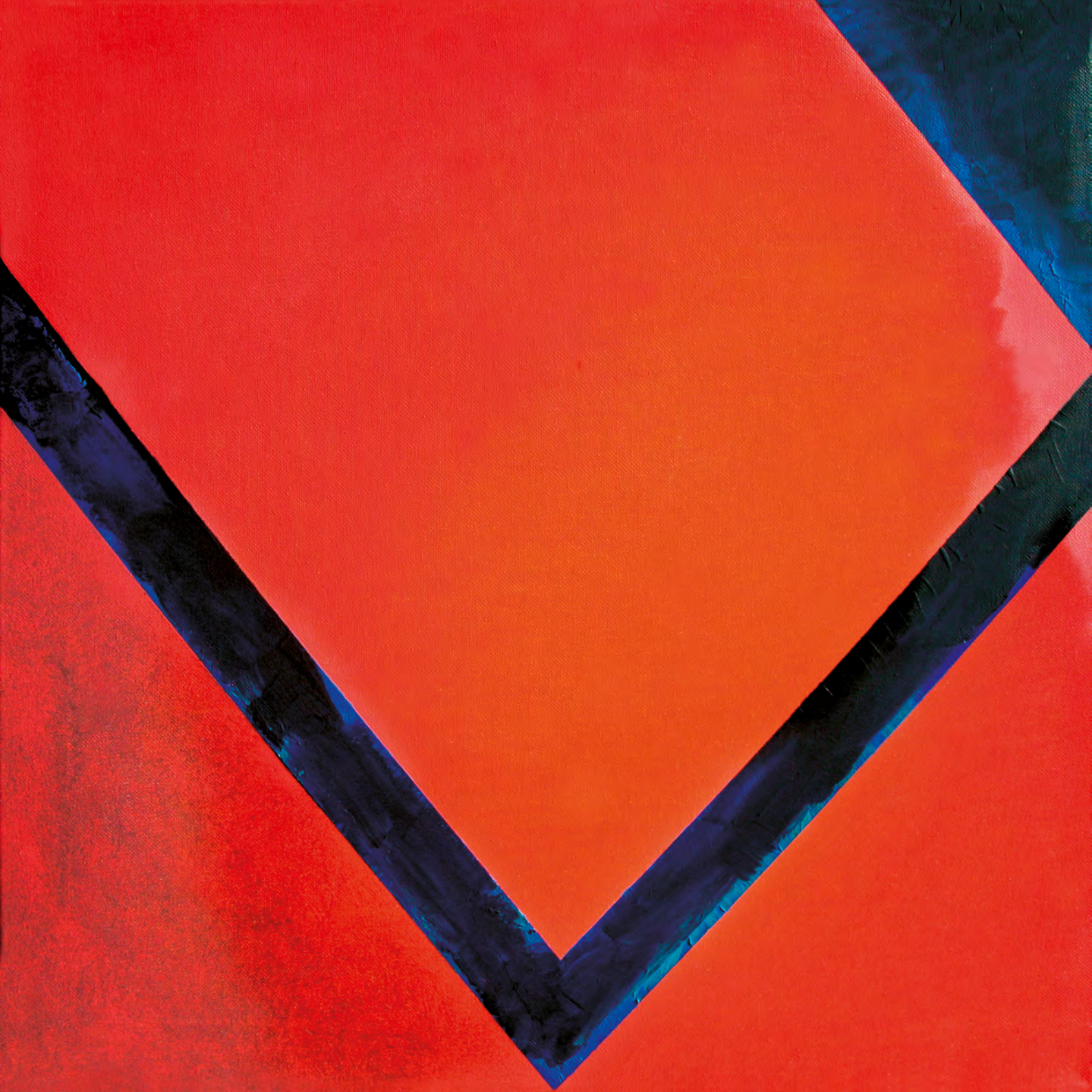
na parapecie okna wygrzewa się kot

suche niebo
szeleści piaskiem
czarne prześcieradło
przysłania księżyc

spadł deszcz
jesteś wilgotna

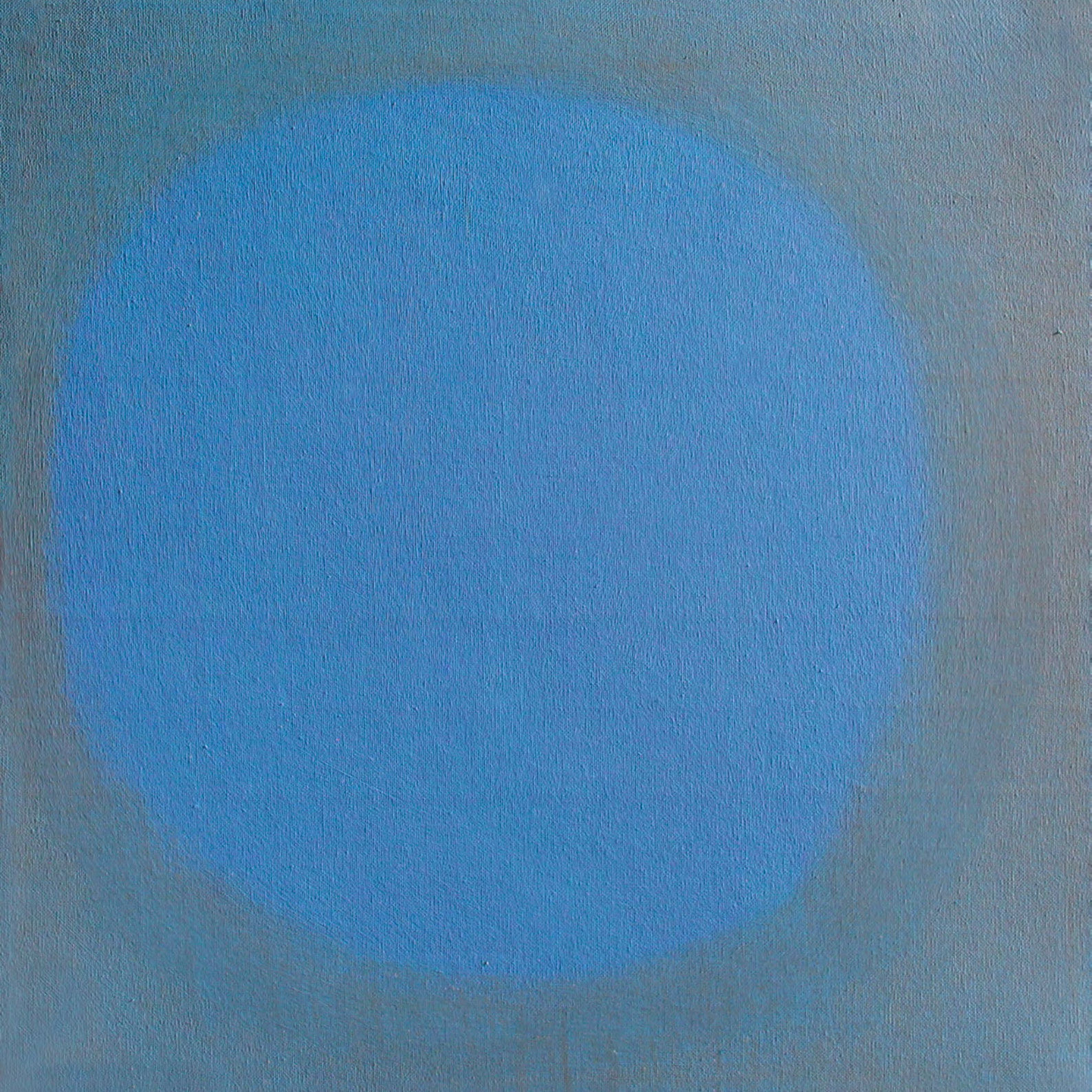
zamglony poranek
zataił tropy
poprzedniego dnia

zwilżyłem
pustynię snów

bez powrotu
bez wspomnień

Stworzyciel Jutra

Czy to co czynię
Jest święte ?

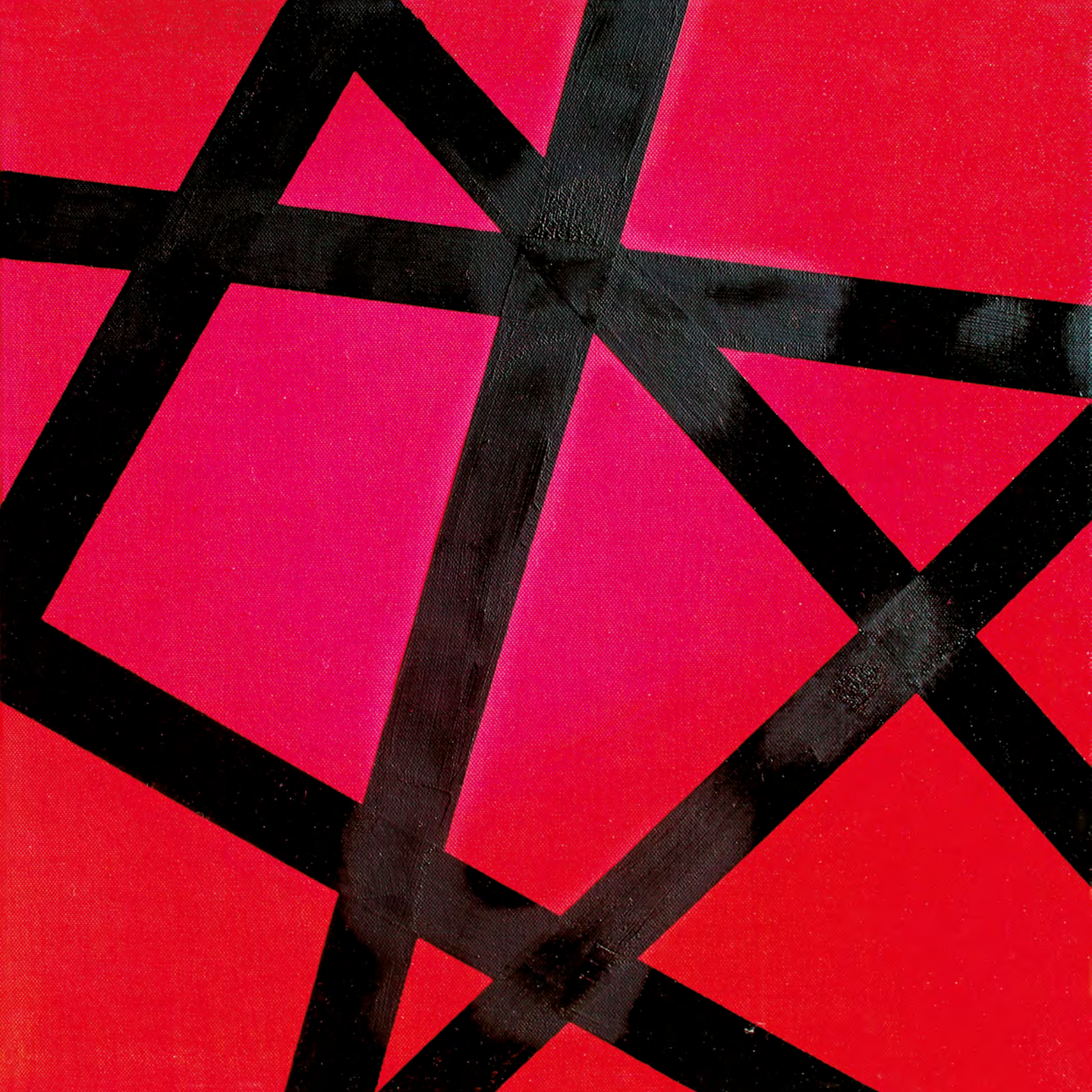
Czy to co czynię
Jest grzeszne ?

Tworzę
Niszczę
Tworzę

Umieram
Rodzę się

Życie
Śmierć

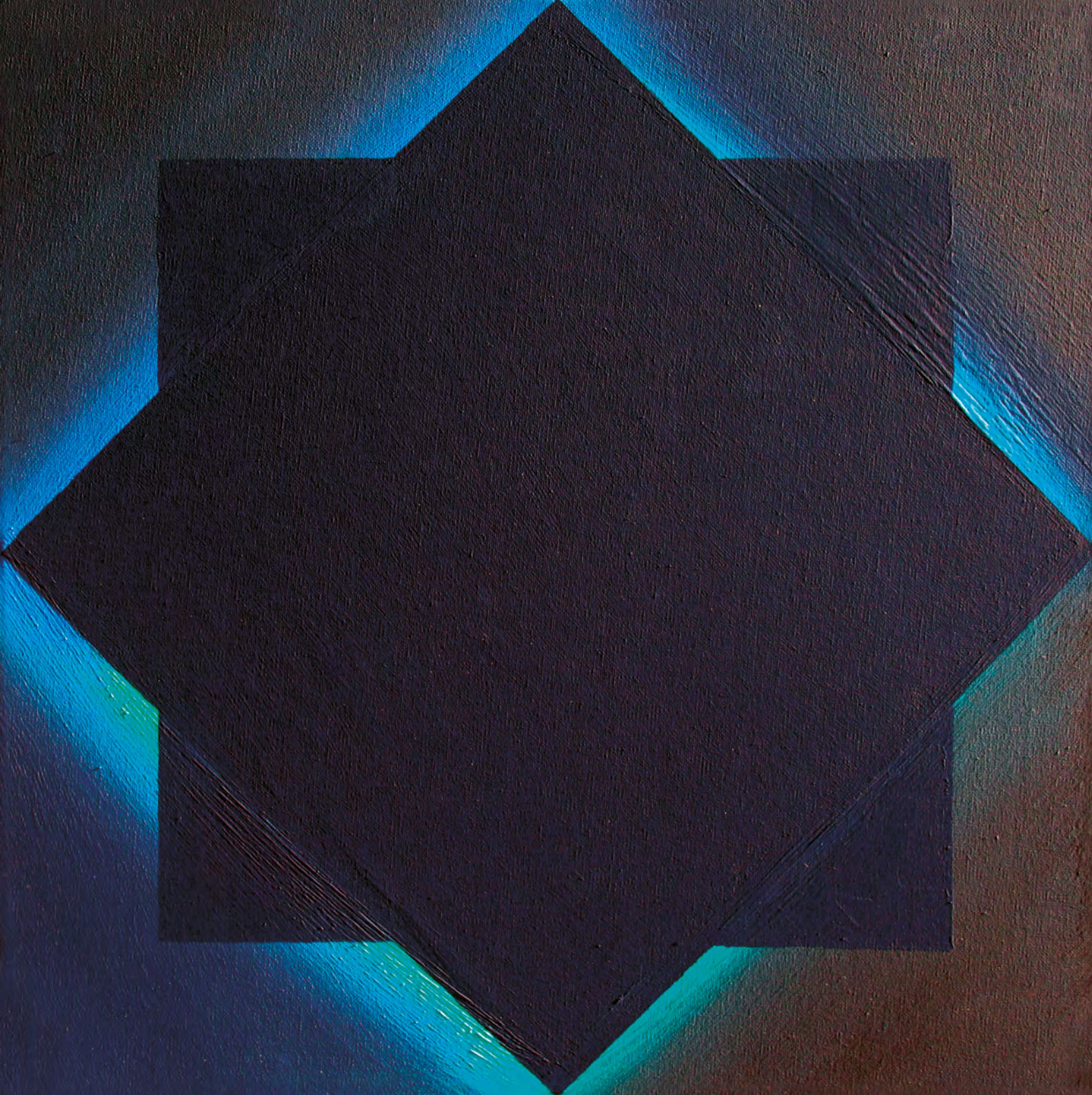

zatęskniłem
za przestrzenią
a Ty zamknęłaś drzwi

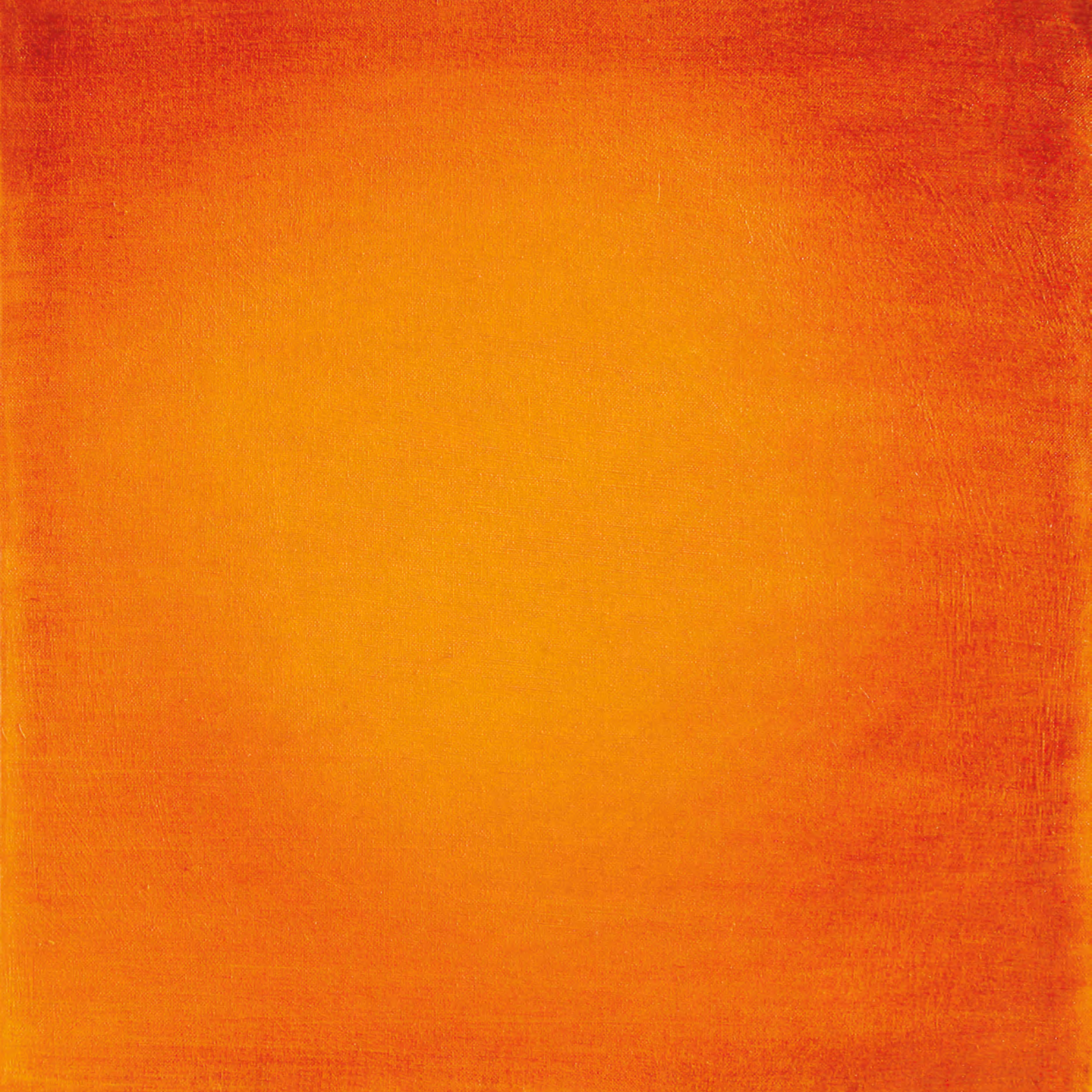
bezchmurny sufit
w ciasnym pokoju

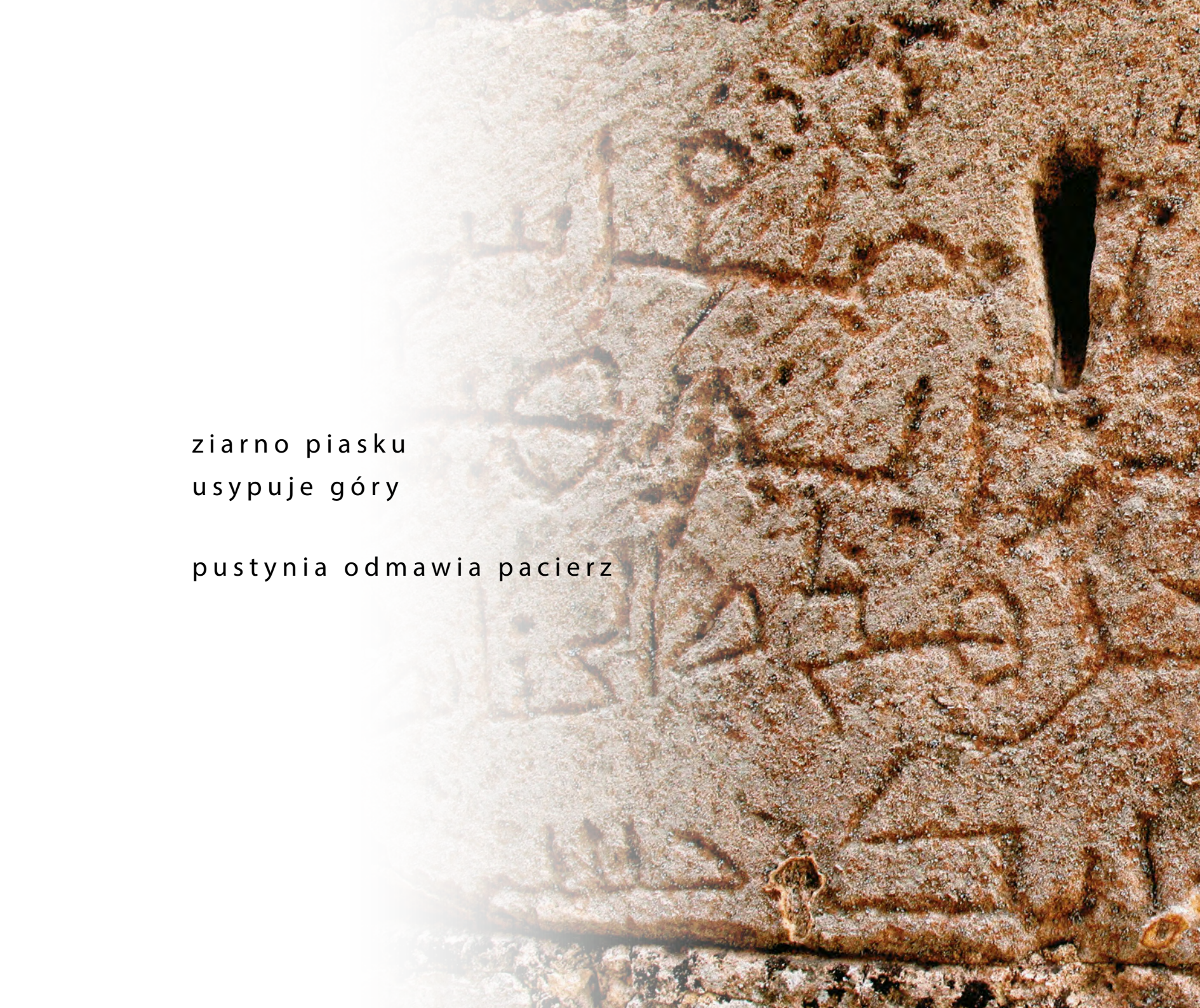

Co wieczór umieram
Sen jest życiem prawdziwym
Jawa to złudzenie
Reszta imaginacją

A close-up photograph of a weathered rock surface, likely sandstone, featuring several ancient petroglyphs. The petroglyphs include various geometric shapes, lines, and circular motifs. A prominent vertical slot is visible on the right side of the rock. The rock surface is textured and shows signs of erosion and discoloration.

ziarno piasku
usypuje góry

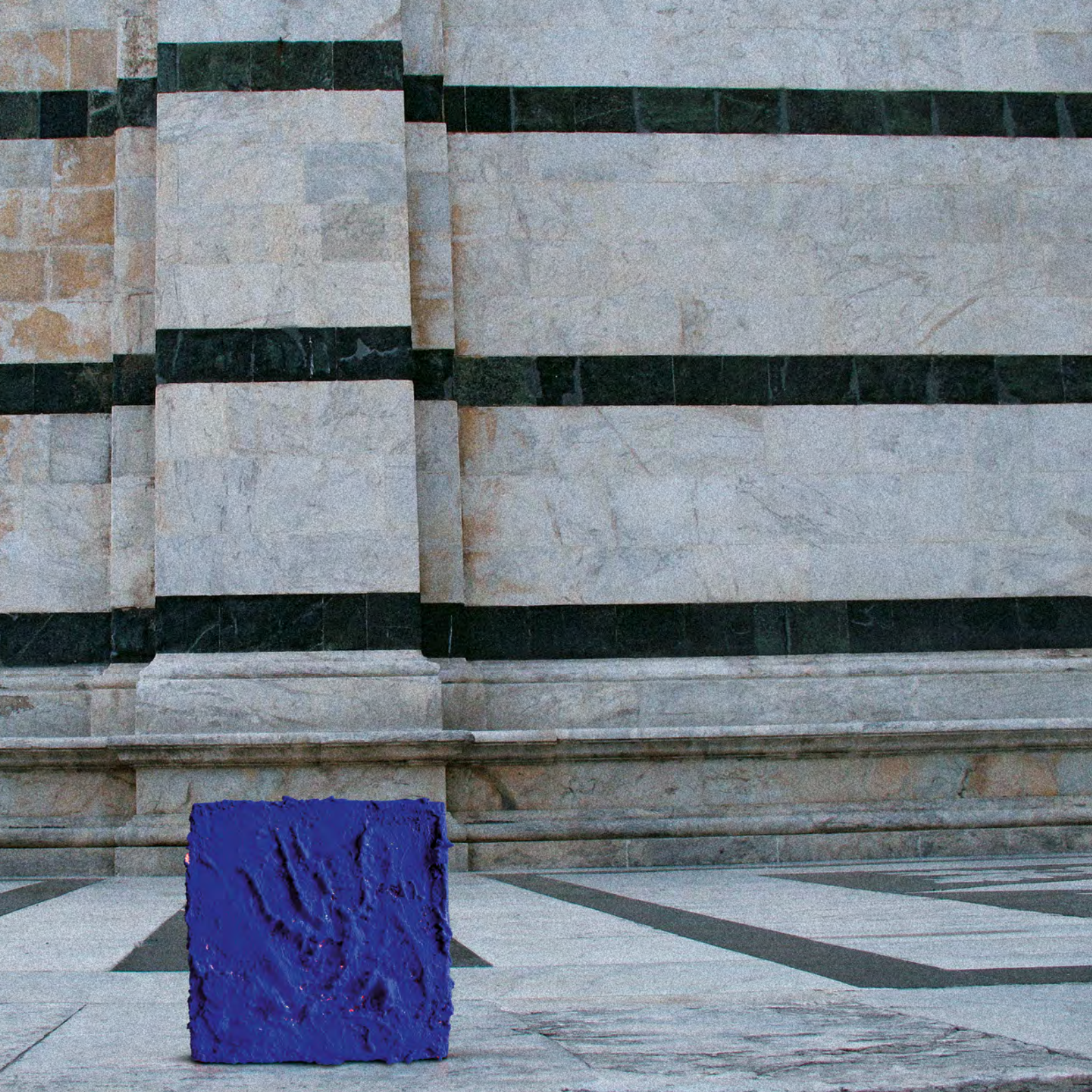
pustynia odmawia pacierz

Życie
jest prawdziwe
Sztuka
jest fałszywa
Obraz
nie kłamie
Artysta
tak

Życie
jest fałszywe
Sztuka
jest prawdziwa
Artysta
nie kłamie
Obraz
tak

osierocony ptak
tańczy z powietrzem
samolubna wspólnota

Artysta składa specjalne podziękowania za pomoc w wydaniu książki i realizacji wystawy:

Jego Magnificencji Rektorowi Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie
Panu prof. dr. hab. Józefowi Górniewiczowi

Panu prof. dr. hab. Janowi Jankowskiemu,
prorektorowi UWM w Olsztynie w kadencji 2005 – 2008

Dziekanowi Wydziału Nauk Społecznych i Sztuki UWM w Olsztynie
Panu prof. dr. hab. Andrzejowi Olubińskiemu

Dyrektor BWA w Olsztynie Pani Krystynie Rutkowskiej

formé:)=

Projekt okładki, opracowanie graficzne **Stanisław Andrzejewski**

Redakcja i korekta **Jolanta Antosik**

Zdjęcia **Stanisław Andrzejewski**

Zdjęcie portretu na str. 2 **Julia Andrzejewska**

Przygotowanie zdjęć **Studio GRAVITE – Mateusz Obarek**

Skład i łamanie **Studio FORME – Radosław Pazdrijowski**

Książka ukazała się dzięki dotacji

Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie

Wydziału Nauk Społecznych i Sztuki UWM w Olsztynie

Galerii Sztuki Współczesnej BWA w Olsztynie

Druk „**HAKUS**”, Olsztyn

Książka ukazała się z okazji wystawy malarstwa Stanisława Andrzejewskiego

„Wędrowanie... Przemijanie... Pamięć...”

w Galerii BWA w Olsztynie, październik 2008 r.

© 2008 Studio FORME, Olsztyn

ISBN 978-83-9261-422-7

Wydawca Studio FORME, Olsztyn

OLSZTYN 2008